

Kronika 2017

Po odsouhlasení Radou města v prosinci 2016 se od začátku roku 2017 ujímám funkce kronikářky města Říčany.

Narodila jsem se 28. dubna 1975 v Ostravě jako nejmladší ze tří dcer v rodině Marty a Jana Bělunkových. Moji rodiče pocházejí z Beskyd, z rodin, které živilo zemědělství a práce v lesích, do Ostravy se dostali na umístěnky na přelomu padesátých a šedesátých let. Zakotvili tam a postavili dům, celý život se ale vraceli do svého rodiště. I já vnímám své kořeny v beskydské krajině, kde nyní se svými dětmi trávím vždy část léta.

V Ostravě-Porubě jsem v letech 1989–1993 vystudovala Gymnázium Čs. exilu (dnes Wichterlovo gymnázium), poté jsem odešla studovat do Brna na Filozofickou fakultu Masarykovy univerzity obor čeština – divadelní věda. Studia jsem uzavřela diplomovou prací nazvanou „Žena herečka Zora Rozsypalová“, portrétem umělkyně slavné éry ostravského divadla šedesátých let 20. století. Magisterský titul jsem získala v roce 1999. Během studií jsem v rámci programu Erasmus vycestovala na jeden semestr do Německa, později jsem odjela na tříměsíční pracovní pobyt do Velké Británie.

Od dětských let jsem navštěvovala literárně dramatický obor při tehdejší Lidové škole umění a dětský rozhlasový soubor Čs. rozhlasu Ostrava. Když se naskytla možnost zapojit se do příprav vysílání vznikající soukromé rozhlasové stanice, dlouho jsem neváhala. Radio Proglas začalo vysílat v Brně v prosinci 1995, pracovala jsem v něm nejprve jako dobrovolnice, postupně pak na částečný i plný úvazek kombinující moderování a redakční práci. Právě tady jsem si poprvé vyzkoušela práci s pamětníky, naslouchání vzpomínkám a jejich zaznamenání v cyklu *Proměna století*. V letech 2001–2004 jsem absolvovala doplňující pedagogické studium při FF MU. Když jsem se v roce 2006 vdala a odešla za manželem do středních Čech, krátce jsem učila na ZŠ a MŠ Jesenice český jazyk a dějepis. V letech 2007 a 2008 jsem působila jako externí redaktorka nakladatelství Portál, během rodičovské dovolené jsem v období 2011–2013 spolupracovala s Českým rozhlasem. V současnosti spolupracuji s Muzeem Říčany. Moje dřívější i nynější publikační činnost se týká tištěných a elektronických médií AD Speciál, literární revue Weles, Víra.cz, Skleněný kostel. Od roku 2012 jsem pravidelnou přispěvatelkou a od roku 2014 také členkou redakční rady městského věstníku Říčanský kurýr. Můj muž Jan Skaloš je krajinným ekologem, v současné době působí na České zemědělské univerzitě v Praze. Máme tři děti – Antonína, Markétu a Jana.

V Říčanech se pohybuji od léta 2006. Bydleli jsme nejprve ve Voděrádkách, později v Radošovicích, nyní ve starší zástavbě nedaleko říčanského centra. V létě 2012 jsem se seznámila s Ing. arch. Daliborem Hoftou, říčanským místostarostou z devadesátých let, pamětníkem a znalcem Řičan. Společně jsme začali sepisovat jeho další vzpomínky pro Říčanský kurýr (články v něm publikoval od roku 2004), naše spolupráce trvala až do jeho smrti v srpnu 2016. S Muzeem Říčany jsme připravili publikaci z Hoftových textů pod názvem

Neobyčejní občané aneb Postavy z říčanských ulic a domů. Navázala jsem kontakt i s jinými říčanskými pamětníky, články s jejich postřehy rovněž vycházejí v městském věstníku. Díky lidem, jejichž rodiny jsou v Říčanech usazeny po desetiletí, ba i po století, jsem se v městečku začala lépe orientovat a také cítit, je to můj domov.

Při zpracovávání zápisů o roce 2017 jsem si intenzivně uvědomovala, jak naplno naše město v současnosti žije. A jak nelehké je v okamžiku „tady a teď“ vybrat ty nejdůležitější události a momenty ze života města. Prosím tedy o shovívavost, pokud v kronice nenajdete to, co vy sami považujete v uplynulém období za významné.

Renata Skalošová

Charakteristika roku a hlavní události ve městě

Leden

Na samém začátku roku přišlo i do Říčan ochlazení, mrzlo a sněžilo. Sněhová pokrývka vydržela několik týdnů, mrazy trvaly po celý leden a začátek února. Zamrzly všechny rybníky ve městě a okolí a staly se dějištěm zimních sportů. To, že se mohlo týdně bruslit na Marvánku, Jurečku i Mlýnském rybníce uprostřed města, bylo po řadě let, kdy to nešlo, velmi nezvyklé (naposledy zde rybníky pokryl silný led v roce 2012). Na své si tuto zimu přišli i běžkaři a samozřejmě děti na bobech a sáňkách. Rodiče těch nejmenších je na nich mohli vozit i po městě místo v kočárku. V neděli 29. ledna se konalo carské bruslení v Kuří, na nově upraveném odbahněném rybníku (požární nádrži), o který se dobře starají místní rybáři. Organizátoři nachystali dobovou výzdobu, občerstvení a nápoje, kromě místních se dostavili také umělci pražské kulturní scény a jak napsal nejmenovaný rodák do městského věstníku, za doprovodu harmoniky ladně bruslili po krásně upravené dráze podél rybníka. Odpoledne se pak odehrál hokejový zápas.

Vedle kluzišť v přírodě Říčanstí hojně navštěvovali zimní stadion, Merkur Ice Arenu, otevřenou v prosinci 2016. Několikrát týdně nabízí hodiny bruslení pro veřejnost, je zde možnost zahrát si hokej, školáci docházejí bruslit v rámci hodin tělocviku. Jedná se o velké posílení zimního sportovního vyžití v Říčanech. Bruslí se téměř po celý rok.

Chladné zimní počasí s sebou přineslo i nepříjemnosti, např. neošetřované zledovatělé chodníky, občané si stěžovali a vyjádřili obavy z úrazu také v diskusním fóru na webových stránkách města. Poté, co radnice upozornila společnost Marius Pedersen, která úklid chodníků a silnic pro město provádí, že neplní smluvní závazky v očekávané kvalitě, dodavatel zareagoval a na začátku února se situace zlepšila. Pro letošní zimu byla příznačná zvýšená nemocnost, obyvatelstvo např. trápil urputný (několikatýdenní) kašel virového původu.

V lednu se rozběhla sezona plesů a karnevalů. Nabídka v Říčanech je tradičně velmi bohatá. Sezону zahájil Skautský ples (14. 1.), další sobotu (21. 1.) se konal Myslivecký ples a dále Ples Rancheras (27. 1.). V sobotu 28. ledna uzavřel lednovou nabídku Ples roku. Všechny bály se konají v sále Kulturního centra Labuť na ulici 17. listopadu, dosud jediném velkém tanečním sále ve městě.

Únor

Plesová sezona je v plném proudu. V KC Labuť se koná Hasičský ples (4. 2.), Farní ples (11. 2.), Ples Rugby (18. 2.), Sokolské šibřinky (24. 2.) a šestý ročník Reprezentačního plesu města Říčany (25. 2.). Plesem města provázeli Marie Doležalová a Marek Zelinka, vítězný taneční pár soutěže Star Dance 2015. V programu vystoupili královna a král Star Dance 2016: Veronika Lálová a Zdeněk Piškula, dívčí formace Queen z říčanské taneční školy Twist a

tanečnice studia Dance EB. (V březnu mohli Řičanští navštívit ještě Ples Zdravotní a záchranné služby, Ples ZŠ Bezručova a Ples Jazykové školy Langfor.)

Běží projekt Překvapte Řičany – 1. ročník participativního rozpočtování neboli péběčka (z angl. Participatory Budgeting). Zastupitelstvo města pro něj schválilo v létě roku 2016 uvolnění částky pět milionů korun z investičního rozpočtu města. Poprvé v historii Řičan tak bude radnice realizovat investiční záměry, které navrhnou a v hlasování podpoří sami obyvatelé. Kampaň oslovuje širokou veřejnost, ale i zájmová sdružení a osadní výbory. Nápady na veřejně prospěšné projekty byly přijímány v listopadu 2016 a podmínkou bylo veřejné projednání. Přicházet se svým návrhem mohl každý s trvalým bydlištěm v Řičanech, starší 15 let. Celkem se čtyř setkání (v klubovně RC Mountfield Řičany, v KC Labuť, na Jurečku a v restauraci Oliva) účastnilo více než 50 občanů, navrhovatelů, podporovatelů nebo zájemců. Celkem bylo navrženo 29 námětů, o kterých navrhovatelé diskutovali mezi sebou i se zástupci radnice. Navržené projekty musí být umístěny na pozemcích města a veřejných prostranstvích a musí sloužit široké veřejnosti. Další podmínkou jsou finanční limity: pro malé investice do pěti set tisíc korun, velké nesmí překročit dva miliony, včetně souvisejících nákladů. Splnění těchto kritérií budou v následujících měsících posuzovat jednotlivé odbory městského úřadu u 22 námětů. Od některých záměrů bylo odstoupeno, důvody byly různé. Např. se ukázalo, že se nápad již realizuje, jeden záměr nebyl veřejně prezentován a další navrhovatelé odložili na příští ročník. Jako první v Řičanech si péběčko úspěšně vyzkoušeli žáci 4.–9. tříd základních škol, kteří rozhodovali o částce 20 tisíc korun pro školu.

Březen

Po krušné zimě přichází teplé předjaří a jaro. U Mlýnského rybníka byly postaveny lavičky pro rybáře, otevírá se zde rybářský revír (oficiální zahájení rybářské sezony je 1. dubna). „Mlejňák“ tak přebírá dřívější funkci Marvánu, který po revitalizaci už není rybářským chovným rybníkem. Revitalizace byla financována z Evropského fondu regionálního rozvoje, bez těchto prostředků by si město jen těžko mohlo tak rozsáhlé opravy dovolit. Čerpání financí z evropských fondů má však své podmínky a ty výkon rybářského práva neumožňují. Oprava Mlýnského rybníka v minulých letech byla financována z protipovodňových fondů, a proto mohlo ke změně na rybářský revír dojít. V „Mlejňáku“ je dostatek ryb, a tak kolemjdoucí mohou v dalších týdnech vidět, jak rybáři vytahují z vody bohaté úlovky. Jsou zde amuři, kapři, líni, candáti a menší druhy jako plotice, cejn, okoun, karas.

Rybářským revírem nadále zůstává rybník Jureček, přírodní koupaliště v horní části Řičan.

Od března ožívá střed města v sobotních dopolednech farmářskými trhy. Letos sezona začínala 18. března a končila poslední adventní sobotu. Čtvrteční trhy

zaměřené především na prodej domácích potřeb, textilu a potravin, se letos konaly co dva týdny v termínu 9. března až 21. prosince.

Ve středu 22. března se v Kulturním centru Labuť konal Benefiční koncert pro Adélku, a to u příležitosti 110. výročí založení 2. základní školy Bezručova Říčany. Hlavní hvězdou koncertu byla bývalá žákyně školy Aneta Langerová, hlavní hvězdičkou večera pak sedmiletá Adélka Hrušková z Říčan, která má zdravotní handicap a potřebuje finanční pomoc na nákladnou rehabilitaci. Vedoucím projektu se stal učitel a kapelník Martin Mužík, v programu vystoupila školní kapela Troufalost v současném i původním složení. Koncert moderovala redaktorka České televize Hana Scharffová. Během večera došlo i na křest cédéčka školní kapely s názvem „Troufalá Bezručovka“ s výběrem písní z posledních tří let.

Ve středu 29. března se v Muzeu Říčany uskutečnila vernisáž výstavy Pravěk v obrazech (s trváním do 20. srpna). Uvítání hostů a zahájení výstavy proběhlo na zahradě muzea, kam „přiletěl“ dávný pterodaktyl (vynikající práce žáků výtvarného oboru ZUŠ Říčany) a usadil se na největším stromě. Ředitel muzea Jakub Halaš a starosta města Vladimír Kořen přivítali už ve vnitřních prostorách autora vystavených obrazů Petra Modlitbu. Většina jeho děl je rekonstrukcí živočichů, kteří obývali ve své době české území.

Přelom března a dubna přináší i do Říčan takřka letní teploty kolem 20 stupňů. O víkendu 1. a 2. dubna rozkvetly první ovocné stromy (meruňky, broskvoně, třešně), po jarních rostlinách se chystají ke květu i letničky.

Duben

Hlavní říčanské náměstí (Masarykovo) rozkvetlo květinovou výzdobou, umístěnou i na veřejném osvětlení. Za slunečného teplého počasí o Smrtné neděli 2. dubna se konalo tradiční vynášení Morany – akce pořádaná městem začala na Masarykově náměstí, účastníci v průvodu vedeném Samba Bandem procházeli přes Říčany až k Jurečku, kde byla Morana utopena. O Velikonocích (velikonocní neděle je 16. dubna) se ochlazuje, na Velikonocní pondělí padají drobné krupky. Pro některé rozkvetlé stromy to znamená pohromu, i další rozmary počasí letošního roku se podepisují na nízké úrodě ovocných stromů.

Po přibližně tříletém jednání s Českými drahami patří historická budova říčanského nádraží městu. Za budovu byla zaplacená částka 7,1 milionu korun. V minulém roce občané koupí jednoznačně podpořili prostřednictvím elektronického hlasování Řídím Říčany, kde rozhodovali i o jejím dalším využití. Zvítězila varianta kavárna, čajovna a městské byty. Na druhém místě skončila služebna městské policie a na třetím půjčovna kol a koloběžek.

V sobotu 22. dubna se na náměstí konal Festival řemesel a slavnosti bylinek. Bohatý kulturní program s ukázkami tradičních řemesel tentokrát provázela nepřízeň počasí. Při této příležitosti se udělovaly nové certifikáty držitelům regionální značky „Zápraží“ originální produkt. V neděli 23. dubna odpoledne se konala oslava Dne Země na Říčanské hájovně. Návštěvníci se dočkali hudby, divadla, přírodovědných úkolů, výtvarných aktivit, zahradní poradny a

dalších bodů programu pod širým nebem. Pořádalo Muzeum Říčany ve spolupráci s místním Ekocentrem a dalšími organizacemi za podpory města. V příloze Lidových novin, Pátek, s datem 28. dubna 2017 vyšel několikastránkový rozhovor uznávané novinářky Aleny Plavcové se starostou Řičan Vladimírem Kořenem. Týkal se jeho účinkování v zábavném televizním pořadu *Zázraky přírody* i působení v pozici starosty. Na otázku, jak velkou moc starosta má, Vladimír Kořen odpověděl: „*Velmi limitovanou. Taky jeden z důležitých momentů té práce je umět přijmout fakt, že moje představa neurčuje stoprocentně směr, kam se věci budou vyvíjet. Určuje to průsečík zájmů zastupitelů a dalších subjektů, zkrátka jde vždycky o kompromis. Teď tady například máme velkou debatu o zubrech, protože jsme od partnerského polského města Opatówek dostali darem tři zubry. Ještě tu tedy nejsou. Polsku se podařilo tenhle skoro vyhynulý živočišný druh zachránit a teď se snaží dostat zubry do dalších míst. Pro mě jako milovníka přírody je to nádherný nápad. Ale je to velké zvíře, které může vyvolávat větší obavy než vlci, rysové nebo medvědi. (...) Naši lesáci, kteří jsou tomu otevření, už vymysleli oboru, kde by mohli být. Ale starosta právě nemá tu moc, aby řekl: 'Tak – a bude to tady.' Musí se hledat konsenzus, nejenom mezi zvolenými zástupci, ale třeba i se starosty vedlejších obcí, s myslivci... Zkrátka vám na tom chci dokumentovat, jak je moje moc limitovaná.*“

Vladimír Kořen také odpovídal na dotaz týkající se developerů, kteří by v Říčanech chtěli stavět: „*A to je vlastně důvod, proč jsem na radnici. Moje mise tady právě je bránit tomu, aby v tomhle městečku developeri stavěli nějaká sídliště. To přirovnání je tvrdé, ale ono je to opravdu jako nádorové onemocnění. Prostě najednou tu začne vyrůstat něco, co vysiluje rozpočet města a snižuje kvalitu života.*“

Květen

Stejně jako v roce 1945, kdy probíhala revoluce a končila 2. světová válka, rozkvétají na začátku května šeríky, v Říčanech hojně zastoupené v zahradách u starších domů. Pietní akt za oběti války se koná na říčanském hřbitově v úterý 9. května dopoledne, pořádá jej KSČM.

Přes aplikaci Řídím Říčany a přes formuláře vyplněné ručně probíhá hlasování v říčanském péběčku (viz také pasáž o politickém a veřejném životě města). O projektech, které navrhli sami občané Řičan, se hlasovalo i během Beerfestu, festivalu piva a síly, jehož první ročník se konal poslední květnovou sobotu (27. 5.) Od poledne do půlnoci jej navštívily přibližně čtyři tisíce lidí na Lázeňské louce v dolní části města. Pivo zde nabízelo deset malých pivovarů, v rámci programu se lidé mohli proletět vrtulníkem, na pódiu umístěném nedaleko jezdeckého areálu se vystřídalo několik kapel.

V neděli 28. května se na hřišti Strašínská u sokolovny v Radošovicích konal Dětský den pořádaný městem Říčany. V červnu následovaly další oslavy Dne dětí, které organizují sportovní kluby, centra volného času, farnost apod.

Přelom května a června provázely vysoké teploty, v pondělí 29. a v úterý 30. května se jednalo o tropické dny, teploty přesáhly 30 stupňů Celsia. Úplně nejtepleji z České republiky bylo 29. 5. v nedalekých Průhonících, kde se teplota vyšplhala na 33,7 °C a tropy zde panovaly dokonce už od poledních hodin.

Červen

Pro červen byla příznačná vůně lip. Druhy, které rozkvétají nejčasněji, se rozvoněly městem v týdnu od 5. června. Mohutné lípy v Sokolské ulici ozdobily slavnostní otevření sokolského sportoviště v sobotním odpoledni 10. června. Při nástupu členů Sokola vyletěla k nakvetlým korunám stromů po novém stožáru sokolská vlajka.

Modernizace, která probíhala v letech 2016 a 2017, byla financována z dotace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, spolufinancoval ji Sokol Říčany a Radošovice a město Říčany. Sytě oranžovou polyuretanovou atletickou dráhu otestovali atleti během štafet 4 x 60 metrů napříč generacemi. V druhé části odpoledne zacvičily děti z oddílů všestrannosti a z atletického oddílu krátké sestavy na téma 90 let atletiky v Říčanech. Po přestřižení pásky, které měli na starosti sokolští činovníci a místostarosta města Zdeněk Hraba, byl „Sokolák“ otevřen. Kromě oddílů Sokola slouží i školám a veřejnosti.

Ve dnech 15.–17. června se konal první oficiální ročník Říčanského filmáření, přehlídky filmů a dalšího programu na různých místech v Říčanech. Vedle budovy staré radnice byla v červnu umístěna výstava „Říčany a film“; v sobotu 17. června se uskutečnila procházka s Martinem Hůrkou, historikem Muzea Říčany, po místech spojených s filmem. Podařilo se postavit dvě letní kina, a to na rybníku Marvánek (15. 6., film La La Land) a na fotbalovém hřišti FK Říčany (17. 6., film Bezva ženská na krku). Jak zmiňuje organizátor Ondřej Slanina, letní kino na hladině rybníka Marvánek bylo poznamenáno dramatickým zjištěním, že je ve vodě zřejmě nějaký nebezpečný cizopasník a hrozí zborcení plátna. Panu starostovi se podařilo urychleně sehnat dva kamarády potápěče, kteří ve vodě plátno ukotvili. V hradní zahradě organizátoři ve dvou besedách uvozovali atmosféru večerních projekcí k filmům Anthropoid a Mlčení, které se pak promítaly v kině Na Fialce. Řada návštěvníků byla v hradní zahradě vůbec poprvé, setkání probíhala v dobré atmosféře. Místo, kde se bude promítat film v pátek 16. 6., si měli diváci sami najít, bylo utajeno až do poslední chvíle. Zájemci o film je podle indicií našli – šlo o sál KC Labuť. K vidění byl snímek Vertigo Alfreda Hitchcocka a pro návštěvníky bylo připraveno ještě srovnání Vertiga se Základním instinktem.

Ve čtvrtek 22. června odpoledne se v aule Gymnázia Říčany na Komenského náměstí konala přednáška s besedou na téma Josef Koreš a český odboj za 2. světové války. Přednášel Vlastislav Janík, zástupce ČR v Mezinárodním výboru pro koncentrační tábor Mathausen, autor knihy Operace Spelter Lenka-Jih o osudech parašutistů skupiny Spelter po seskoku na Třebíčsku na jaře 1944. Akce, která připomněla 100. výročí narození Josefa Koreše (viz pasáž

Osobnosti Říčan, výročí a životní jubilea), se účastnila Korešova neteř Alena Černická-Šatopletová žijící dnes v zahraničí a mnozí další členové rozvětveného příbuzenstva.

Poslední červnové dny byly přirozeně ve znamení konce školního roku. Říčany zažívaly také loučení žáků 9. tříd, kteří po prázdninách odcházejí za středním vzděláním, často už budou trávit většinu školních dní v jiných městech. Masarykovo náměstí tak ve středu 28. června ožilo rozlučkou devátáků 1. základní školy. Je tradicí, že nejstarší, už odcházející žáci školy nacvičují program s těmi nejmenšími, žáky prvních tříd.

Červenec

V letních měsících se město částečně vylidňuje. Provoz na ulicích se zklidňuje, prázdninový režim je znát na Masarykově náměstí a kolem škol – automobilová doprava nezažívá ranní a odpolední kolapsy, kdy rodiče děti vozí do škol a pak na mimoškolní aktivity. Restaurace, kavárny, cukrárny a bistra lákají k venkovnímu posezení. Řičanští se koupou na Jurečku nebo za plaváním dojíždějí do okolních obcí.

Koupání v rybníku Marvánek, na které se obyvatelé zvláště dolní části Říčan těšili, opět není možné. Loni po opravách rybníka překazila koupání závada na hrázi, kvůli které se Marvánek vypustil. Letos se zde vyskytly cercárie. Jejich výskyt byl prokázán parazitologickým rozbořem, který provedl Státní zdravotnický ústav. Jedná se o larvální vývojové stadium motolic. Tito paraziti mohou člověku způsobit kožní problémy a alergické reakce. Z tohoto důvodu město Říčany nedoporučuje koupání v této přírodní nádrži, která není veřejným koupalištěm. Náprava je možná jen přerušením přirozeného vývojového řetězce motolic. To znamená eliminaci hostitelů (ptáků) a mezipřehoditelů, konkrétních druhů plžů. Řešením situace se město dále zabývá. Úkolem pro příští léta je také odbahnění dalších rybníků ležících nad Marvánekem (Rozpakov a Srnčí). Problémem zůstává množství živin (způsobující přemnožení vodních řas), které se do Rozpakova a Marváneku (ale i dál do Mlýnského rybníka) dostávají s přitékající vodou plnou hnojiv z okolních polí a ze světické čistírny odpadních vod.

Srpen

Začátek srpna byl nejteplejším obdobím letošního roku. Prvního srpna vystoupaly v České republice v přílivu velmi teplého vzduchu od jihozápadu odpolední teploty až na 37 stupňů Celsia. V nedalekých Průhonicích (meteorologická stanice) bylo dosaženo maximum 36,9 stupně.

Charakter převážně suchého a teplého léta ovlivnil úrodu zeleniny a okopanin: říčanští zahrádkáři se radují např. z kvalitních rajčat, cuket a brambor; slunné léto přineslo úrodu i na keřích s jedlými plody (maliník, rakytník apod.) Kvůli jarním mrazům v době květu stromů se nevydařila úroda peckovitého ovoce a jablek.

Ve dnech 11. a 12. srpna se konal STARÁK FEST, třináctý ročník multižánrového hudebního festivalu, a to v prostoru starého koupaliště (za Jurečkem). Akce má mnoho příznivců (kteří cestují na festival do Říčan i z dálky) a také odpůrců, kterým vadí hluk uprostřed lesa.

Prázdninovou atmosféru městečka podpořilo letní kino organizované Občanskou demokratickou stranou – v úterý 15. srpna mohli Říčanští shlédnout na náměstí projekci nového českého filmu Špunti na vodě.

Od 25. srpna do 2. září proběhl v Říčanech festival Pohoda džez. Teplé podvečery přešly v tomto období do chladnějšího a deštivého počasí konce prázdnin. Příznivci jazzu se setkali v restauraci Na Rychtě, v Hospůdce na Marvátku, Na Fialce, U Labutě, v Pavilonu, v parku u Olivovy dětské léčebny, ve Steam Coffee, U Anežky, v Cukrářství U Štěpánka a na Jurečku. Představily se domácí kapely SAX & RHYTHM, Jazzmazec, Jazz M., Sambaband, SAX & RHYTHM JUNIOR a Taneční orchestr ZUŠ Říčany. Z hostů vystoupili Metropolitan Jazz Band, Elena Sonenshine Trio, Jana Koubková Quartet, Old Fashion Trio, návštěva z německého Borkenu, skupina Rock Band „PUNCH ‘N’ JUDY“ a na úplný závěr festivalu Swing studio Karlovy Vary.

Září

První školní den tentokrát připadl na pondělí 4. září. Říčanští žáci a studenti získali od města už potřetí dárek v podobě Koncertu pro všechny školáky – v Říčanech koncertoval Ben Cristovao, a to ve středu 6. září od 17 hodin v KC Labuť. I když některým návštěvníkům vadil způsob ozvučení sálu, zpěvák měl velký úspěch.

V sobotu 9. září proběhl na Masarykově náměstí už 15. ročník oblíbené a hojně navštěvované Koloběžkové Grand Prix. V neděli 10. září se uskutečnily městské slavnosti, tentokrát na téma Pravěké Říčany, pořádané městem Říčany a Muzeem Říčany. Počasí nebylo příliš vlídné, ale to návštěvníky neodradilo, jejich počet byl už tradičně vysoký. Na pódiu na náměstí se odehrála pravěká módní přehlídka, v hradní zahradě a v Didaktickém centru geologie si návštěvníci mohli vyzkoušet život v pravěku: lov oštěpem, rituály s šamanem, pazourkové nástroje nebo hutnění železa. Na náměstí jste mohli navštívit řemeslné tržiště s občerstvením, současně probíhal veletrh volného času a sportu s vystoupením místních organizací. Na programu bylo představení pro děti i dospělé Divadélka Kůzle, s kytarami vystoupila dvojice Ivo Jahelka a Miroslav Paleček.

V Husově modlitebně na Husově náměstí v Praze-Uhříněvsi se v neděli 10. září uskutečnil pietní akt k 75. výročí transportu Bg. Při něm bylo 12. září 1942 deportováno z Prahy do Terezína 1003 osob, z nichž pouhých 118 přežilo válku. Ostatní zahynuli v koncentračních táborech. Při čtení jmen židovských občanů, kteří tehdy odjeli do terezínského ghetta, zazněla i jména obyvatel Říčan.

V úterý 19. září proběhlo na náměstí před domem č. 7 na Masarykově náměstí slavnostní položení prvních pěti „kamenů zmizelých“ – památky na někdejší

židovské obyvatele tohoto domu, kteří se stali obětmi holocaustu. Jedná se o rodinu Fišerovu, provozující obchod s textilem, na který nejstarší pamětníci ve městě dodnes vzpomínají. Nejmladší z Fišerů, Pavel a Jindřich, byli v době odchodu do transportu žáky školy na náměstí. Odjeli nejprve do Terezína a odtud do Osvětimi, kde v roce 1943 zahynuli. Kostky s mosazným povrchem s životopisnými údaji zmíněných osob položil sám autor nápadu k připomenutí neblahého osudu židovských spoluobčanů, německý umělec Gunter Demnig. Do budoucna se plánují další instalace. Projekt „kameny zmizelých“ říčanské veřejnosti představil Ondřej Klípa v rámci prvního říčanského péběčka (jeho návrh se neumístil na předních přičkách, ale získal zájem radnice, která položení prvních kostek finančně podpořila). Ondřej Klípa navázal kontakt s G. Demnigem a tematice holocaustu se věnoval se žáky 1. ZŠ v rámci hodin dějepisu ve spolupráci s paní učitelkou Zuzanou Pacovskou. (Na konci června žáci 8. A oživilí náměstí, když připomínali kolemjdoucím osudy zdejších židovských obchodníků. Dvojice reportérů – tazatel a kameraman – se snažila přimět chodce, aby se na chvíli zastavili a zamysleli se, co znamená skupina dětí, která stojí v řadě na chodníku. Žáci měli v rukou čtvrtky popsané číslicemi. Každý „hrál“ jednoho člena rodiny, která na daném místě bydlela a byla zavražděna nacisty v koncentračním táboře.)

V pátek 22. září se konal druhý říčanský Street food festival (pouliční slavnost sousedská). Ulice 17. listopadu se uzavřela od výjezdu z náměstí až po park Antonína Švehly. Návštěvníci si od odpoledne do večera mohli pochutnat na specialitách podniků místních i vzdálenějších, poslechnout si muziku, děti měly k dispozici dřevěný kolotoč a spoustu místa k pouličním hrám. Příjemné počasí přálo vysoké návštěvnosti.

Říjen

V pondělí 9. října zažily Říčany první skutečně chladné podzimní ráno, teplota se pohybovala jen kolem 0 stupňů. V týdnu od 9. 10. přiletěla na Mlýnský rybník nejprve dvojice labutí, později se přidaly další a hejno zde vydrželo několik týdnů. Šlo o příjemné zpestření pro kolemjdoucí, zvláště pro děti, které v tomto období chodily labutě krmit společně s kachny, přítomnými na „Mlejňáku“ celoročně. Radost ale neměli rybáři, kteří u rybníka vydrželi čekat na úlovek i v chladných podzimních dnech.

Po chladnějším září a začátku října se ovšem dostavilo babí léto. Od soboty 14. října do úterka 17. října se v Říčanech teploty pohybovaly kolem 20 stupňů Celsia.

Památný den sokolstva, 8. říjen, který letos připadl na neděli, si říčanští sokolové připomněli vpolední lampiónovým průvodem v areálu Jurečku.

Ve stejný den (8. 10.) dopoledne proběhlo v Kulturním centru Labuť již posedmé slavnostní finále mladých talentů Středočeského kraje. Prestižní ocenění Zlatý oříšek Středočeského kraje získávají jednotlivci nebo i kolektivy z různých oborů. Účastníky finále vybírá porota na základě dosažených úspěchů nebo vynaloženého mimořádného úsilí. Nejvíce dětí tentokrát

předvedlo sportovní výkony: byla to cyklistika, triatlon, atletika, alpin snowboarding, sportovní gymnastika, plavání, parkour, sportovní aerobik. Ale také latino show, malování, včelařství, zpěv a hra na klavír. Novými majiteli Zlatého oříšku Středočeského kraje 2017 se stali: mistryně světa v cyklotrialu a bike trialu Denisa Pecháčková (10), mistr republiky ve sportovní gymnastice Sebastian Knight (8) a teprve sedmiletá klavíristka Klára Gibišová, absolutní vítězka celostátní soutěže ve hře na klavír Prague Junior Note 2017. Zlatý oříšek starosty města Říčany získala Karolína Bedrníková (14), několikanásobná mistryně republiky v olympijském triatlonu a vítězka mnoha závodů v duatlonu, triatlonu a MTB cross country. Soutěž se konala pod záštitou hejtmanky Středočeského kraje Jaroslavy Pokorné Jermanové. Finálového dopoledne se zúčastnila Jaroslava Němcová, radní pro oblast sociálních věcí Středočeského kraje a byla také členkou poroty.

Kromě originální keramické sošky si tři vítězové tohoto krajského finále odnášejí i finanční odměnu. Stejně jako všichni semifinalisté budou automaticky zařazeni do celonárodního kola, které vysílá Česká televize na Nový rok. Toho se účastní i nositelka ocenění starosty města Říčany.

V pátek 20. října a v sobotu 21. října se uskutečnily volby do poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (viz pasáž Politický a veřejný život města).

V sobotu 28. října, v den 99. výročí vzniku samostatného československého státu, se v 21 hodin rozezněly zvony říčanského kostela na počest padlých vojáků v 1. světové válce. Děje se tak od roku 2001, kdy vznikla Říčanská výzva poukazující na tradici zvonění za oběti války v italském Roveretu a zvoucí ke zvonění i v jiných českých městech.

O víkendu 28. a 29. října se přes Českou republiku přehnala vichřice, která napáchala značné škody. V deštivou a větrnou neděli 29. 10. došlo v Říčanech a okolních obcích k výpadkům elektriny, které na některých místech přetrvaly i do pondělka 30. října. Silný vítr dosahující místy síly orkánu způsobil na Říčansku škody především v městských lesích. Z důvodu hrozícího nebezpečí pádu stromů vyhlásilo město jako majitel lesů v neděli 29. 10. zákaz vstupu do lesa. Po několika dnech byl zákaz odvolán, ale i v následujících týdnech byl vstup na vlastní nebezpečí – škody po větrné kalamitě se dařilo odklízet postupně. V městských lesích padlo podle hrubého odhadu 500 kubíků dřeva, což přibližně odpovídá roční těžbě. O síle větru svědčí, že vyvráceny a poškozeny byly nejen smrky a borovice, ale i modříny. Přitom hlavním posláním při vysazování modřínu je jeho funkce větrolamu. Do odstraňování škod po vichřici se bezprostředně s velkým nasazením zapojili i dobrovolní hasiči z Říčan.

V noci z 29. na 30. října napadl první sníh. V centru města se udržel jen krátce po první listopadový den.

Listopad

Listopad začal deštivým, mlhavým a chladným, skutečně „dušičkovým“ počasím. Ve dnech, kdy si připomínáme zesnulé, proudí na říčanský hřbitov na kopci na konci města stovky návštěvníků. Místní květinářství a zahradnictví připravují pestrou nabídku věnců a dalšího zboží určeného pro prostředí posledního odpočinku našich blízkých. V kostele svatých Petra a Pavla na náměstí byla ve středu 1. listopadu (v katolickém kalendáriu je slavnost Všech svatých) a ve čtvrtek 2. listopadu (Památka zesnulých) sloužena mše svatá, vždy v 18 hodin. Tradičně se koná o Památce zesnulých ve tři hodiny odpoledne bohoslužba na říčanském hřbitově.

Dne 1. listopadu dostala Olivova dětská léčebna mimořádný dar, potomka památné Lukasovy lípy z obce Telecí, „zpívající lípu“. Ta je s obvodem přes 1170 cm třetím nejmohutnějším památným stromem České republiky. Mladou lípu darovali současní majitelé památného stromu, manželé Dvořáčkovi. Podle pověsti sedával v době temna v dutině lípy hospodář, opisoval Bibli a přitom si smutně zpíval. Sazení vzácné „zpívající lípy“ proběhlo za účasti spisovatelky Marie Hruškové, botanika Václava Větvíčky, zástupců města Říčany a dalších hostů z odborné i laické veřejnosti. Na akci vystoupil dechový orchestr ZUŠ Říčany.

Na podzim se rozběhl druhý ročník participativního rozpočtování (tzv. péběčka). Občané v něm mají možnost spoluvytvářet veřejný prostor ve městě. Diskuse s navrhovateli, kteří své návrhy do péběčka přihlásili, se konaly v pondělí 6. listopadu (KC Labuť), v pondělí 13. listopadu (restaurace Oliva), ve středu 15. listopadu (restaurace Marvánek) a v pondělí 27. listopadu (restaurace Jureček).

Ve dnech 2. až 30. listopadu proběhl XXI. ročník přehlídky ochotnických souborů Divadelní podzim Jiřího Šatopleta. Vždy v listopadu jej pořádá Divadelní spolek Tyl Říčany s podporou města Říčany ve spolupráci s KC Labuť. Letos během přehlídky vystoupili Dobřichovická divadelní společnost, DS Scéna Kralupy, Kočovní divadlo Ad Hoc, Nejhodnější medvídci (z Prahy), pražské loutkové divadlo Lokvar (host přehlídky), DS Banda z Bystřice u Benešova. Domácí soubor nastudoval při této příležitosti hru současného italského dramatika Maria Geraldioho Zlomatka, inscenace završila přehlídku ve čtvrtek 30. listopadu. V téměř vyprodaném sále kulturního centra diváci ohodnotili soubor dlouhotrvajícím potleskem – ve hře s komorním obsazením byla po celou dobu na jevišti přítomná představitelka titulní role Hana Dobrovodská (Anna, matka Diega). Další postavy nastudovali: Jakub Kotek (Diego), Antonín Jaroš (Alberto, Diegův přítel), Michaela Chrpová Králová alternovaná Klárou Egnerovou (Olga, prostitutka). Překlad hry: Marina Feltlová, úprava a režie: Karel Purkar, asistentka režie: Michaela Chrpová Králová, technická spolupráce: Zuzana Bartošová, kostýmy: kolektivní spolupráce, scéna: Karel Purkar, světla a zvuk: Radim Kulhan. Drama s četnými komickými prvky se odehrává v neapolském bytě během horkého léta v období náboženských svátků. Jediný syn přizná své starostlivé,

konzervativní matce homosexuální orientaci a ona to neumí unést... Permanentní vstupenky na přehlídku byly tradičně zařazeny do slosování o Cenu vytrvalého diváka.

Před gymnáziem na Komenského náměstí vyrostlo v posledních listopadových dnech nové designové sezení. V rámci projektu Nahá vesnice je ze dřeva vytvořili studenti gymnázia společně s tvůrci ze společnosti Blank Page. Tato společnost pomáhá obcím vytvářet veřejné prostory za účasti místních komunit. Město Říčany jako investor a iniciátor akce uvažuje o pokračování podobných projektů ve veřejném prostoru i v dalších letech.

Prosinec

Začátek adventu letos připadl na neděli 3. prosince. O první adventní neděli od 17 hodin probíhal na Masarykově náměstí program s rozsvícením vánočního stromu. Na pódiu v blízkosti stromu a betléma (pod schody za zadním vchodem do kostela) se vystřídali účinkující ze ZUŠ Říčany, MŠ Čtyřlístek a ZŠ Bezručova. Moderoval Martin Císař z Rádía Blaník, k večeru tradičně patřilo i rozsvícení první svíčky na adventním věnci, kterého se ujali duchovní římskokatolické farnosti P. Konstantin Petr Mikolajek O.Praem. a P. Matěj Jaroslav Baluch O.Praem. společně se starostou Vladimírem Kořenem. V noci začal padat sníh a poprašek částečně vydržel i následující pondělí 4. prosince.

V úterý 5. prosince po setmění (od 16.30 hod.) město pořádalo na Masarykově náměstí devátý Čertů rej – program pro děti, které se nejčastěji dostávají v čertovských, ale i andělských převlecích. V den před svátkem svatého Mikuláše se ostatně děti takto vystrojují už do školy, starší spolužáci nejvyšších ročníků (v převleku Mikuláše a jeho družiny) pak jednotlivé třídy navštěvují s nadílkou. Mikulášské besídky se konají ve školkách, v kostele na náměstí, rodiče si mohou „svého“ Mikuláše objednat pro děti přes inzeráty, které se v předcházejících týdnech po městě objeví...

Další setkání na náměstí se konalo druhou (10. 12.) a třetí (17. 12.) adventní neděli, provázela je skutečně zimní předvánoční atmosféra se zasněženým náměstím. Druhou adventní neděli se o program postarala Římskokatolická farnost Říčany společně se skauty střediska Lípa. Poslední adventní setkání připravily Církev Bratrská s MAS Říčansko, Cestou integrace a křesťanským spolkem Vinice. (Obvykle se na náměstí konají čtyři setkání podle počtu adventních nedělí. Letos ovšem čtvrtá adventní neděle připadla už na Štědrý den a setkání se v tento den nekonalo. Advent byl tentokrát extrémně krátký.)

V sobotu 23. prosince od 17 hodin se konala pravidelná akce České Vánoce, sousedské setkání na Masarykově náměstí, při němž náměstí zaplnilo přes tisíc účastníků. Sváteční atmosféru podpořila vánoční hudba v podání místních i přespolečných souborů, dobré jídlo a pití. Skauti ze střediska Lípa rozdávali Betlémské světlo. Kouzlo večera by nebylo úplné bez zvířat, která zdarma zapůjčili Zajíčkoví z farmy v Tehově. Manželé Součkoví, majitelé hotelu Pavilon, věnovali celou tržbu za řízky a punč na veřejnou sbírku pro sociálně

znevýhodněné děti. Štědrí byli i jednotliví dárci. Celkový výtěžek sbírky, která se u této příležitosti koná, byl letos rekordní: 41 623 Kč.

Během adventní doby měli říčanští obyvatelé možnost projevit dobročinnost i při dalších projektech konaných přímo ve městě. Podpořili například akci Krabice od bot aneb Děti darují dětem k Vánocům. Během čtrnácti prosincových dnů se na sběrném místě v Říčanech sešlo 534 krásně zabalených dárků pro děti, které nevyrůstají v materiálním dostatku. Děti s rodiči připravily pro své vrstevníky balíčky obsahující hračky, knížky i oblečení. V našem městě vzešla iniciativa ze strany Sokola, přidaly se školy a jednotlivci. Část krabic organizátoři předali sociálnímu odboru MÚ Říčany, organizaci HomeStart, Cestě integrace a Dětskému centru Strančice. Ostatní putovaly na centrální sběrné místo Krabice od bot do Prahy.

V prosinci naše město hned několika způsoby „prokouklo“. Cestující autobusem se dočkali příjemnějšího prostředí na zastávkách – tam, kde dosud chyběly, se objevily lavičky, a došlo k polepům některých zastávek. Na skleněných stěnách jsou umístěny fotografie říčanských památek nebo zajímavých míst a mapy města. (Jako první byly realizovány dvě zastávky na Masarykově náměstí a zastávky K Železniční stanici.)

Okolí hradu procházelo od léta výraznými opravami, které v prosinci dospěly do finále. Došlo k vybudování splaškové a dešťové kanalizace v ulici Na Hradě a výměně stávající jednotné kanalizace v ulici U Hradu, dále byly opraveny komunikace a naznačeny základy již zbořeného hradu podle návrhu archeologa Tomáše Durdíka. Po dokončení inženýrských sítí byla v obou těchto ulicích položena kamenná dlažba. U žulových schodů, které vedou od hradu směrem ke Kolovratské ulici, vzniklo nové zábradlí z dřevěných sloupků spojených provazem.

Obyvatelstvo

Sociální a demografický vývoj

Počet obyvatel bydlících v Říčanech k 31. 12. 2017 činí **16 379** osob. Podrobnější rozpis uvádí následující tabulka.

V roce 2017 se narodilo 193 obyvatel, zemřelo 128, přistěhovalo se 564 osob (zdroj: Odbor správních agend a dopravy, Oddělení evidence obyvatel, osobních a cestovních dokladů MÚ Říčany).

POČET OBYVATEL V ŘÍČANECH KE DNI 31. 12. 2017

	ČESKÁ REPUBLIKA	CIZINCI
JAŽLOVICE	157	25
KUŘÍ	177	18
PACOV	795	40
RADOŠOVICE	2 352	231
ŘÍČANY	10 724	546
STRAŠÍN	1 025	42
VODĚRÁDKY	232	15
CELKEM	15 462	917
CELKEM ČR A CIZINCI	16 379	

Vítání občánků

Slavnostní vítání říčanských občánků se v obřadní síni na Staré radnici konalo ve dnech 7. a 9. března (třicet dětí přivítala místostarostka Mgr. Hana Špačková), ve dnech 8. a 13. června (čtyřicet jedna dětí vítali radní MUDr. Michal Mrázek a radní Ing. David Michalička), ve dnech 17. a 19. října (padesát jedna dětí pozdravili starosta Mgr. Vladimír Kořen a radní MUDr. Michal Mrázek), ve dnech 12. a 14. prosince (čtyřicet nových občánků uvítali radní MUDr. Michal Mrázek a radní Ing. David Michalička). Při této slavnosti účinkují děti z mateřských škol Srdíčko, Čtyřlístek (pobočka v Kolovratské ulici), U Slunečních hodin a Zahrádka.

Osobnosti Říčan, výročí

Třetího ledna uplynulo pět let od smrti **Karla Vondrušky** (1. ledna 1928–3. ledna 2012), letce a účastníka třetího odboje, muže, který překročil hranice socialistického Československa a stal se profesně úspěšným v Americe. Část dětství a mládí prožil v Říčanech, tady chodil do obecné a měšťanské školy. Jeho tatínek provozoval řeznictví na říčanském náměstí. (Podrobnější medailon najdou zájemci v Říčanském kurýru č. 1/2017.)

V neděli 26. února zemřela ve věku 102 let **Libuše Skalová** (7. února 1915–26. února 2017), říčanská rodačka, pamětnice první republiky. Dcera radošovického zahradníka Viléma Friesze vyrůstala v rodině se čtyřmi sourozenci. Do obecné školy chodila v Radošovicích, na měšťanku do centra Říčan, dva roky studovala obchodní školu v Praze. Po studiích pracovala jako účetní v hostinské sodovkárně říčanského podnikatele Antonína Jurečka, který se stal později nájemcem koupaliště na Rokytce a nedaleké restaurace. Koupaliště dnes nese jeho jméno. V padesátých letech byla úsekovou vedoucí v cukrárně na říčanském náměstí (ta tvořila součást potravin Na Růžku, dnes se v tomto prostoru nachází stejnojmenné bistro), pak vedla cukrárnu v Uhříněvsi. S budoucím manželem Antonínem se seznámili u plovárny na Rokytce. V roce 1934 měli svatbu, narodil se jim syn Antonín. Ten emigroval v osmdesátých letech do Austrálie. Dnes tam žijí i dvě vnučky a dva pravnuci. Libuše Skalová bydlela na několika místech v Říčanech, závěr života prožila v Domě s pečovatelskou službou Senior a v Domově Pod Kavčí skálou. Do posledních dnů byla velmi milá a optimistická, oslava jejích 100. narozenin v roce 2015 se stala oslavou celého Domova Pod Kavčí skálou. Usměvavá tvář paní Libuše se objevila na obálce městského věstníku Říčanský kurýr č. 3/2015.

Dne 27. dubna jsme si připomněli osmdesát let od úmrtí **Aloise Mudruňky** (21. června 1859–27. dubna 1937). Nenápadný muž se velkou měrou zasloužil o uchování historie našeho města, jeho jméno ostatně v letech 1938 až 2002 neslo zdejší muzeum. Patřil ke členům prvního kuratoria říčanského muzea, vzniklého v roce 1908, a do konce života se o muzejní sbírky staral, i když tato práce byla často nevděčná. Ve Čtenářské besedě (starší ze dvou veřejných knihoven, které ve městě působily) zastával od roku 1913 předsednickou funkci. Činný byl v Okresním osvětovém sboru. Od roku 1912 zastával funkci předsedy Učitelské jednoty Budeč v Říčanech. Vedl také městskou kroniku. Aktivně se účastnil příprav na realizaci Národopisné výstavy československé v Praze roku 1895. Už několik let předtím vznikly místní výbory, které shromažďovaly a vybíraly vhodné exponáty. Alois Mudruňka byl členem tohoto místního výboru od roku 1892. Inicioval například vyfotografování nejzajímavějších architektonických objektů v okrese.

Rovněž před osmdesáti lety, 26. května 1937, zemřel **Leopold Pek**. Jeho jméno znají Řičanští z názvu ulice na sídlišti v blízkosti Olivovny. Významný muž, který se podílel na výchově dětí bez rodičů, domova a zájmu společnosti, se narodil v Litomyšli 2. listopadu 1855. V Říčanech působil osmnáct let ve Vychovatelně manželů Olivových. Na jejím projektu se osobně podílel a učinil z ní ústav, který zastával přední místo mezi veřejnými vychovatelnami nejen v monarchii, ale v celé Evropě. Zvláště proto, že k tomu účelu byl od počátku koncipován. Vychovatelná byla otevřena v říjnu 1896, měla pomáhat dětem, kterým pro neschopnost rodiny hrozilo mravní narušení. Coby její první ředitel Pek zastával názor, že „*jedině na zásadě pevné citové vazby je možné vytvářet pevné mravní základy.*“ Byla pro něj důležitá příjemná atmosféra a přátelský přístup. Se všemi svými chovanci se nejméně čtyřikrát ročně setkával, chválil, domlouval či káral. Měl ohromnou autoritu a obešel se bez tělesných trestů. I k těm mohlo podle stanov dojít, mohla je ale vykonávat jen určená osoba v přítomnosti dalších dvou dospělých.

Dne 5. dubna zemřel v 93 letech **JUDr. Zdeněk Oliva** (1924–2017), vyznavač a zastánce vytrvalého tělesného pohybu. Patřil do silného ročníku 1924, který byl celý za druhé světové války totálně nasazen na práci pro německou říši. Ač naroden a vychováván v demokracii, nechal se bohužel v mládí okouzlit myšlenkami komunismu a nevzdal se jich ani ve zralém věku. Nicméně: lyže, kanoje, běžky, kolo, pěšky... to byly jeho radosti, ke kterým nabádal i své přátele a známé. Rád skládal hezkým ženám poklony a recitoval romantické básně. Jeho oblíbenou životní průpovídkou bylo Werichovo „A jede se dál močalem černým kolem bílých skal.“ Na pěších výletech, které podnikal se svou ženou Hanou, nebo na milovaném starém kole byl vídán v Říčanech a okolí ještě ve velmi vysokém věku. Symbol kola, které bylo pro něj typickým doplňkem, měl ostatně též na smutečním parte.

Na 20. června připadlo 100. výročí narození **poručíka Josefa Koreše** (20. června 1917–2. října 1944), nositele Československého válečného kříže 1939 in memoriam. Po vypuknutí druhé světové války se zapojil do protinacistického odboje, zahynul v sedmadvaceti letech v Hřišti u Přibyslavi. Pocházel z rodiny tesařského mistra Antonína Koreše a jeho ženy Boženy, rozené Novákové, dámské krejčovské. Narodil se jako prvorozený mezi pěti sourozenci; rodina bydlela v Říčanech ve Světické (dnešní Široké) ulici. V Říčanech chodil do obecné školy, v letech 1928–1937 navštěvoval reálku v Praze na Žižkově. Vstoupil do Československé armády a byl přidělen k 1. československému lehkému dělostřeleckému pluku Jana Žižky z Trocnova. Po vystudování důstojnické školy byl přeložen jako četař aspirant do Josefova. Jako absolvent a nejlepší žák důstojnické školy byl povolán na Vojenskou akademii v Hranicích. Toužil být letcem a absolvoval zkoušky a lékařské prohlídky, ale nešťastnou záměnou očních lékařských nálezů nebyl na letectví přijat. Když mu přišel omluvný dopis o záměně nálezu a povolání k leteckým zkouškám, byl

už v hranické akademii a k urychleným doplňovacím zkouškám se nemohl dostavit.

Po rozpuštění Československé armády v roce 1939 se dal zapsat na Vysokou školu technickou v Praze, kde brzy získal spojení na odboj a okamžitě se zapojil do domácího odboje v rámci Obrany národa. Po uzavření vysokých škol se pokusil s kamarádem Rudou Duhmem z Babic přejít hranice do Polska. V blízkosti moravsko-slovenských hranic však byli zadrženi slovenskými orgány, protože nezastihli převaděče. Byly jim zabaveny veškeré cennosti a velká částka peněz a byli vráceni zpět do protektorátu. (Ruda Duhmů se o útěk pokusil ještě jednou koncem dubna 1940 a pokus se mu zdařil. Dostal se až do jednotek Československé armády ve Francii, poté do Anglie, kde se stal důstojníkem pancéřové brigády.)

Na setkání bývalých důstojníků se blíže seznámil s kapitánem generálního štábu Františkem Jiříkovským, který byl organizátorem „Modrého kruhu – Avaly“ a spolupracovníkem Obrany národa. Ten Josefa Koreše, kterého odhadl, že má velké odhodlání k boji za svobodu a značné organizační schopnosti, pověřil úkoly na domácí půdě. Tak byl Josef ustanoven pobočником generála Josefa Bílého a aktivně zapojen do domácího odboje jeho skupiny až do generálova zatčení na podzim 1940. Nastoupil místo tělovýchovného referenta u města Říčany. Tím získal více možností pro odbojovou činnost a mohl využít znalosti města, lidí, ulic, míst a okolní přírody pro případné schůzky, úkryty zbraní a střeliva. Byl jedním z mála pracovníků Dokumentačního oddělení v ČKD Praha, kteří se mohli pohybovat po všech halách a kancelářích. Zde se shromažďovaly a kurýrně i vysílačkami předávaly zprávy do zahraničí o zbrojní výrobě; získané zprávy posílal Josef do Anglie (z ČKD měl rezervní vysílačku).

Věnoval se distribuci časopisu *V boj* v Říčanech a okolí a také na kole rozvážel peníze a potraviny rodinám odbojářů, které byly nějakým způsobem poškozeny (měly někoho zatčeného nebo nemocného).

Gestapo si pro Josefa přišlo 22. srpna 1944. Jeho matka poslala příslušníky gestapa na koupaliště Jureček v Radošovicích a vzala košík a srp na trávu a běžela syna varovat na koupaliště Marvánek na druhé straně města. Sešla se s ním a mluvili spolu o tom, že to ráno odvezl generála Vojtěcha Lužu – Josef byl nyní jeho pobočником, generál se schovával v domě Na Obci 758. Kdyby bylo nejhůř, má pistoli a cyanáli. Ostatní členové rodiny mají říkat, že nic nevědí. Ten den gestapo vyšetřovalo celou rodinu Korešovu, až na mladší ze dvou dcer, Danu. Projevili svou statečnost a nic neprozradili.

Po zastřelení člena skupiny Sigma Josefa Ouředníka a zatčení Františka Jiříkovského z Avaly se Vojtěch Luža ocitl v nebezpečí a rozhodl se k přesunu na Moravu do bezpečnějších úkrytů. S Josefem Korešem vyšli 28. září pěšky z Babic u Říčan, přespali v Kácově a dále pokračovali údolím Sázavy směrem na Novoměstsko do štábu Rady tří. Promáčení deštěm po 120 kilometrech pochodu (zbývalo jim 45 km) se zastavili 2. října 1944 po 14. hodině v Hřišti u Přibyslavi. Nejprve žádali o pomoc u Aloisie Matějové v domě čp. 14, ta je

pouze odkázala na starostu Jaroslava Honzu v domě čp. 12. Starosta, zaneprázdněn prací, pouze zkontroloval osobní doklady na jména Wenzel Musil, lesní správce, a Josef Koreš, úředník, a poslal je do hostince „U Němců“ čp. 55. Ze strachu z provokace agentů gestapa starosta informoval o příchodu neznámých mužů s průkaznými doklady strážmistra četnictva Josefa Navrátila. V hostinci na kraji vesnice muži odpočívali a sušili si promoklé oblečení, dokud do stavení nevnikli tři čeští četníci. Hostinský Jan Votava, očitý svědek události, vzpomínal: *„Ani na pozdravy neodpověděli, přiskočili, měli napřážené zbraně proti příchozím a křičeli 'Ruce vzhůru' . Pan generál vystřelil, ale minul, a tak všichni do něho a do pana Koreše spustili palbu. Křičel jsem, ale pak už jsem viděl, jak generál padá, strhl s sebou židli a četníci přestali střílet. (...) Poručík Koreš postřelen proběhl mezi nimi ven, přes silnici do polí, ale když poznal, že neunikne, sám se poslední ranou zastřelil.“* Dnes nevíme, co stálo za zásahem četníků: horlivost, strach z provokatérů, strach z agentů a gestapa, pochyby, pocit zodpovědnosti?

Štábní kapitán František Jiříkovský (vězněn gestapem do konce války, poté štábní kapitán SNB) a plukovník Karel Štainer (uvězněný v letech 1949–1953) přišli rodičům Korešovým poděkovat za syna a jeho práci a statečnost. Byl jedinou spojkou mezi československými generály, později Radou tří. Na Josefa Koreše se v Říčanech nezapomíná. Ve svém rodném městě se zasloužil o vznik stadionku (tzv. stadiku), který stál v místě dnešní zimní haly. Jednalo se o sportoviště Studentského sportovního klubu (SSC). Studenti a kamarádi mu tam postavili z úcty a vděčnosti pomníček. Později byl přemístěn na bývalý starý hřbitov, přeměněný na Park poručíka Koreše. Podle vzpomínek své sestry Dany Šatopletové byl *„jemný, ohleduplný, spolehlivý, přesný, veselý, příjemný až milý. Život měl moc rád a žil ho naplno! Byl prozíravý, důsledný, zodpovědný a opatrný, nikdo kvůli němu nebyl zavřený nebo zastřelený!“*

(zdroj: Wikipedie, kniha H. Jurmana Stíny v nás, vzpomínky Dany Šatopletové v Říčanském kurýru č. 6 a 7–8/2017)

V sobotu 9. září zemřel ve věku 78 let **Josef Brázda**, významná osobnost uměleckého a společenského života, vynikajícím profesionální hornista a malíř. Hru na lesní roh vystudoval na Státní konzervatoři a JAMU v Brně. Výtvarné vzdělání získal u prof. Josefa Nováka v Brně a návštěvami atelierů B. Dvorského a J. Baucha. Byl členem Státní filharmonie Brno, orchestru Národního divadla v Praze, orchestru Královské opery v Kodani a Pražského komorního orchestru bez dirigenta. V posledních desetiletích byl členem řady prestižních evropských barokních souborů.

Řadu let působil na Základní umělecké škole v Říčanech. V roce 2016 s Komorním orchestrem ZUŠ Říčany nahrál CD „Raná díla géníů klasické hudby“, pro nahrávání byl zvolen říčanský kostel. V Říčanech také vedl soubor Collegium pro starou hudbu 17. a 18. století. Byl jedním z členů Společnosti výtvarníků od Anežky.

Vzpomínkový koncert k uctění památky Josefa Brázdy se uskutečnil 31. října od 18 hodin v kostele sv. Petra a Pavla v Říčanech.

Dne 25. září uplynulo osmdesát let od úmrtí řídicího učitele radošovické školy (dnes 2. základní škola Bezručova Říčany), spisovatele a vlastence **Václava Budínského** (1875–1937). Než nastoupil 1. března 1907 jako definitivní řídicí učitel v Radošovicích, působil v Černém Kostelci, Mukařově, Čestlicích a Hrdlořezích. V letech 1908 až 1909 zastával funkci předsedy Učitelské jednoty Budeč v Říčanech. Učitelské povolání vykonával do roku 1935. Psal školní a obecní kroniku (od roku 1928), věnoval se komunální politice – jako člen Československé strany sociálně demokratické byl zvolen do obecního zastupitelstva. Jeho stranickým kolegou byl Karel Rybka, za jehož starostování došlo k realizaci projektu komplexu vodní nádrže a restaurace, dnes dobře známého jako Jureček. Právě zde bylo, u příležitosti oficiálního otevření, v červnu 1929 předvedeno jedno z Budínského děl „Na přestavlkém mlýně.“ Pro spisovatelské aktivity používal pseudonym Xaver Dub. Dále napsal např. divadelní hry „Za štěstím“, „Miliony Damiána Damiánka,“ „Vonešův dědeček“, „Petrovští na Vojkově“ nebo „Na Mikuláše“.

Dne 26. září by se dožila devadesáti let **Slávka Maláková** (1927–2001), dlouholetá sokolská cvičitelka v oddíle žen.

Před padesáti lety, 13. října 1967, vyrazila čtveřice cestovatelek ze Staroměstského náměstí v Praze do dějiště XIX. letních olympijských her, do Mexico City v Latinské Americe. Putovaly pěšky (a lodí) a do cíle se jim podařilo dorazit s předstihem 29. září 1968, olympiáda začínala 12. října. Naši sportovci tenkrát získali třináct medailí, z toho šest gymnastka Věra Čáslavská. Ta zde měla svatbu a také veřejně vyjádřila nesouhlas se srpnovou okupací Československa. Mezi cestovatelkami, které se říkaly Šlápoty, byla i říčanská rodačka **Zdena Opatrná** (1946–2005). Vzpomínky na dlouhou pouť připomíná její dcera Marie Procházková: *„Maminka nejvíc vzpomínala na úžasné lidi, které potkaly. Na to, jak je nechávali přespat ve stodole nebo ve stanu na pozemku a ráno jim přinesli čerstvé mléko. Jak jim zastavovali neznámí lidé a chtěli je svézt, a když nechtěly, tak jim odvezli batohy na určené místo (nejčastěji poštu). Jak se k nim (zejména v Mexiku) přidávali a šli s nimi dál, až jich občas bylo až moc.“*

Životní jubilea

Dne 21. května oslavila 80. narozeniny říčanská rodačka **Miloslava Pangrácová**. Celý život pracovala ve školství a věnovala se dětem s plným nasazením. Po listopadu 1989 se stala v Říčanech zastupitelkou a také založila úspěšnou rodinnou školu a obchodní akademii. Je náčelnicí Sokolské župy Barákovy a působí jako katechetka v říčanské římskokatolické farnosti.

V říjnu oslavila 90. narozeniny klarinetistka **Božena Kubicová**. Vítězka první soutěže Pražského jara ve hře na klarinet v roce 1953 a absolutní vítězka soutěže v témže roce. Členka orchestru Československého státního souboru písní a tanců a Pražského dechového kvarteta, dále orchestrů na Předním Východě a v severní Africe. Dlouholetá pedagožka Základní umělecké školy Říčany.

Dne 22. listopadu oslavil 90. narozeniny **Jan Petříček**, aktivní říčanský občan, filatelista, syn místního ochotnického režiséra a entomologa stejného jména. V mládí veřejně vystupoval jako recitátor, zpíval v Pěveckém sboru Jablonský.

Hospodaření města

Rozpočet na rok 2017

Návrh rozpočtu byl schválen na zasedání zastupitelstva 22. prosince 2016. Opět navýšil výdaje na opravy městských komunikací, výrazně podporuje investice do infrastruktury, školství a sportovišť pro děti.

Plnění rozpočtu města

	Schválený rozpočet v Kč	Upravený rozpočet v Kč	Skutečnost k 30. 12. 2017 v Kč	% plnění k uprav. rozpočtu
PŘÍJMY				
Daňové příjmy (daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z podnikání, daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů města Říčany, daň z přidané hodnoty, správní poplatky a místní poplatky)	234 913 490	262 492 254,52	266 007 338,83	101,34
Nedaňové příjmy (příjmy z pronájmů, parkovacích automatů, školné, stravné, pokuty)	75 505 452,00	81 689 979,68	84 083 840,97	102,93
Kapitálové příjmy (příjmy z prodeje majetku)	621 599,00	6 090 609,00	4 535 481,00	74,47
Přijaté dotace	53 518 947,00	78 780 869,39	70 223 835,47	89,14
Přijaté splátky půjček	85 200,00	111 740,00	134 240,00	120,14
Rozpočtové příjmy běžného roku celkem	364 644 688,00	429 165 452,59	424 984 736,27	99,03
Přebytek hospodaření za minulý rok	65 544 130,00	105 317 082,89	105 317 082,89	100,00
Úvěr na nákup nemovitostí		50 000 000,00	33 748 305,00	67,50
Příjmy celkem vč. přebytku hospodaření	430 188 818,00	584 482 535,48	564 050 124,16	96,50
VÝDAJE				
Běžné (provozní) výdaje	278 545 270,00	328 330 048,59	289 726 961,48	88,24
Rozpisové rezervy	3 750 000,00	1 878 745,97	0,00	0,00
Běžné výdaje celkem	282 295 270,00	330 208 794,56	289 726 961,48	87,74
Kapitálové (investiční) výdaje	112 975 859,00	227 318 847,67	128 890 724,29	56,70
Rezervy na investice	17 053 689,00	1 998 979,79	0,00	0,00
Investiční výdaje celkem	130 029 548,00	229 317 827,46	128 890 724,29	56,21
Rozpočtové výdaje běžného roku celkem	412 324 818,00	559 526 622,02	418 617 685,77	74,82
Splátky úvěru	17 864 000,00	24 955 667,00	21 093 679,84	84,52
průčtování zálohy pokladen na konci roku		246,46	-48 203,54	

Výdaje vč. splátky půjčky

430 188818,00 584 482 535,48 439 663162,07 75,22

rozíl příjmy - výdaje	0,00	0,00	124 386962,09
------------------------------	-------------	-------------	----------------------

(zdroj: Odbor finanční MÚ Říčany)

Dotace města

Zastupitelstvo města Říčany schválilo svým usnesením č. 17-03-008 dne 12. dubna 2017 rozdělení finančních prostředků v rámci vyhlášených programů AKCE 2017 a PROVOZ 2017. Na žádosti, které vyhověly podmínkám PROVOZ 2017, byly přiděleny finanční prostředky v celkové výši 3 000 280 Kč. Mezi žadatele, kteří splnili podmínky programu AKCE 2017, bylo rozděleno celkem 1 137 580 Kč.

Zastupitelstvo svým usnesením č. 17-03-009 dne 12. dubna 2017 schválilo program REPREZENTACE na druhé pololetí roku 2017 a rok 2018. Snahou bylo upravit původní program tak, aby v co největší míře naplnil potřeby a požadavky žadatelů a komplexně pokrýval celou oblast podpory zahraničních mezinárodních akcí městem. Lhůta podání žádostí pro druhé pololetí byla do 17. července. Zastupitelstvo města Říčany schválilo rozdělení finančních prostředků pro druhé pololetí dne 13. září 2017. Mezi jednotlivé žadatele, kteří reprezentují město Říčany na zahraničních mezinárodních akcích, bylo celkem rozděleno 196 000 Kč.

Hospodářský život

Obchod a služby

Skladba obchodů a služeb se v Říčanech neustále mění, vznikají a zanikají podle poptávky zákazníků, ke změnám dochází v průběhu celého roku. Například na Černokostelecké ulici blízko autobusové zastávky zanikla Zahrada v domě (květinářství, zboží týkající se zahradničení a floristiky, dárkové předměty), v objektu začalo od podzimu fungovat italské bistro La Speranza. V prostoru někdejší kavárny (Steam Coffee) na stejné ulici se od konce října usadila Latteria a Bistro di Antonio (mlékárna, bistro, obchod s delikatesami). V ulici Pod Lihovarem vznikl svatební salon Popelka. Na náměstí vedle řeznictví se po prodejně se zbožím TV hity otevřel krámk s čokoládovými pralinkami a dalšími výrobky z čokolády. Vedlejší vchod (dřívější Labužník) na svého nájemce čeká. Místo prodejny s textilem v blízkosti kostela je nyní realitní kancelář.

Mezi říčanskými kavárnami si brzy velkou oblibu získalo Gabi Café – Nadšení pro kávu vedle dětské knihovny na Komenského náměstí (provoz zahájila v srpnu 2016). Poloha v blízkosti gymnázia, městského úřadu a v dosahu centra se ukázala jako šťastná. Kavárna vedle široké nabídky kávy a jiných nápojů, sladkého a slaného pečiva, nabízí i teplou kuchyni. Příjemná obsluha, bezbariérový útulně zařízený prostor, hračky pro děti a dobrý příjem internetu přes wifi zajišťuje široký záběr návštěvníků.

Zdravotnictví a péče o obyvatelstvo

Říčanská nemocnice v ulici Smiřických má nového majitele. Dvacátého prosince podepsala skupina AGEL, poskytovatel soukromé zdravotnické péče, kupní smlouvu na 100 % akcií společnosti Nemocnice Říčany. Smlouva nabývá účinnosti 1. ledna 2018, kdy se skupina AGEL stane faktickým vlastníkem nemocnice. Nemocnice v Říčanech je menší zdravotnické zařízení s lůžkovou internou, jednodenní chirurgií a následnou rehabilitační péčí. Dále poskytuje řadu ambulantních ošetření v obecných i specializovaných lékařských oborech. Součástí nemocnice je digitalizované rentgenové pracoviště a nové oddělení klinické biochemie a hematologie.

Odběr krve (či jiného biologického materiálu) k laboratornímu vyšetření provádí v Říčanech kromě pracoviště v nemocnici také laboratoř na poliklinice ve Štefánikově ulici, pracoviště na Masarykově náměstí č. 58 (dům s lékárnou) a také v Lékařském domě v prostorách obchodního centra Lihovar.

Do nabídky psycho-sociálních služeb v Říčanech se v posledních letech plynule zařadilo Terapeutické centrum Modré dveře v Olivově ulici v centru města.

V současnosti nabízí psychoterapii, sociální aktivizaci, sociální rehabilitaci a krizovou pomoc.

Na podzim byl v Říčanech, v části Voděrádky, otevřen nový domov seniorů. Komplex budov vznikl nedaleko bytovek v Krabošické ulici. Den otevřených dveří se konal ve čtvrtek 23. listopadu. Domov seniorů Říčany, jak zní název zařízení, má kapacitu 152 lůžek. Webové stránky uvádějí, že nabízí komplexní ošetrovatelské služby, lékařský dohled, stravování a specializovanou péči určenou zejména, ale nikoli pouze, pro osoby postižené Alzheimerovou chorobou a stařeckou demencí.

Z průzkumů veřejného mínění vyplývá, že si většina české populace přeje prožít své poslední dny doma, mezi blízkými. Toto přání pomáhají lidem na sklonku života a jejich rodinám plnit domácí hospice. Obyvatelé Říčan mají možnost využít např. služeb Hospice Dobrého Pastýře v Čerčanech, vedle kamenného hospice nabízí i speciální paliativní péči v domácím prostředí a řadu sociálních služeb (pobytové a terénní odlehčovací služby, půjčovnu kompenzačních pomůcek apod.). V roce 2017 přijal lůžkový hospic šest klientů z Říčan, stejný počet byl těch, za kterými pracovníci čerčanského zařízení dojížděli v rámci domácí hospicové péče.

Dalším z hospiců, který začíná působit v našem regionu, je Hospic knížete Václava, který vznikl původně v Kladně a rozšiřuje své služby i do okresu Praha-východ. Tato organizace zatím provozuje pouze domácí hospicovou péči a plánuje vybudování lůžkového hospice.

Politický a veřejný život města

Říčany se zapojily do procesu participativního rozpočtování, ve kterém se mohou občané spolupodílet na rozhodování o investicích ve městě. Jednotliví navrhovatelé své náměty představili v závěru roku 2016 na veřejně přístupných setkáních. Následovala propagační kampaň, kdy se svými projekty seznamovali spoluobčané. V květnu proběhlo hlasování.

V prvním ročníku takzvaného péběčka mohli občané hlasovat elektronicky přes aplikaci Řídím Říčany i na ručně vyplněných formulářích. Rozhodovali o těchto projektech, které navrhli sami občané a radnice je schválila.

malé projekty do 500 tisíc:

Projektová dokumentace – „Kaskády na Rokytce“, navrhovatel Václav Lacina starší

Rozšíření chodníku ulice Široká, navrhovatel Roman Lenárd

Galerie v podchodu pod zastávkou ČD, navrhovatel Zdenek Vávra

Veřejná grilovací místa, navrhovatel Matyáš Vávra

Parčík obětí válek před radnicí, navrhovatel Mirko Veselý

Kameny zmizelých v Říčanech, navrhovatel Ondřej Klípa
Dobudování chodníku Domažlická – Legií, navrhovatel Lukáš Končický
Rekonstrukce a výstavba chodníků sídliště Olivovna v Říčanech, navrhovatel Petr Junek
Labyrint a bludiště nad rondelem, navrhovatel Jan Papoušek
Cvičební prvky pro seniory u Jurečku, navrhovatelka Zdeňka Lojková

velké projekty do 2 milionů:

Odstranění skládky a zpevnění cesty pro pěší v ulici Výhledová Pacov, navrhovatelka Eva Šikutová
I. etapa – Industriální park pro „náctileté“, navrhovatel Pavel Šetka
Největší labyrint v ČR, navrhovatel Jan Kršňák
Umělé osvětlení tréninkového hřiště na Lázeňské louce, navrhovatel Marek Fořt
B+R parkoviště pro kola u nádraží, navrhovatelka Margit Novotná
Pohodové údolí pobytové plochy A, navrhovatel Jana Machová SK Slunéčko
Úprava chodníku ulice Družstevní, navrhovatel Jiří Effmert
Vybudování výcvikového prostoru kynologické organizace, navrhovatelé Filip Krotil/Bohumil Štolba
Úprava přístupové komunikace do lokality Ryba(v blízkosti Thomayerovy ulice) a Říčanského lesa, navrhovatel Jiří Zeman

V červnu byly známy výsledky. Hlasování se zúčastnilo rekordních 1022 občanů. Vítězem investic do dvou milionů se stal projekt oslovující cyklisty. Vytvoření parkovacích míst B+R pro kola u nádraží podpořilo 404 hlasujících. Na realizaci se může těšit i industriální volnočasový park pro „náctileté“, který podpořilo 320 hlasů. Absolutním vítězem s 456 hlasy je projekt rozšíření chodníku v ulici Široká, za kterým ve stejné kategorii „malých“ projektů následoval projekt dobudování chodníku v ulici Domažlická s 242 hlasy. Tyto návrhy se mohou těšit na realizaci v nejbližších měsících.

V pátek 9. června zavítala do Říčan delegace z německého partnerského města Borken v čele s novou starostkou města, paní Mechtild Schulze Hessing. V září pak byla podepsána oficiální smlouva o partnerství našich měst. Tato smlouva umožní zahájit intenzivnější spolupráci mezi městy. Říčany byly pozvány na podpis dohody do Borkenu, a to u příležitosti 30. výročí partnerství s jejich partnerskými městy dne 8. září. Na oslavy navazovaly tradiční městské slavnosti. Součástí delegace vedené starostou Vladimírem Kořenem byli hudebníci Samba Bandu ze Základní umělecké školy Říčany. Borken se 40 000 obyvateli leží asi hodinu cesty od Düsseldorfu, nedaleko hranic s Holandskem. Další partnerská města mají Říčany v Anglii (Whitstable), v Dánsku (Albertslund), ve Švédsku (Möln dal), v Polsku (Opatówek). S městy Grabow (SRN) a Dainville (Francie) jsme sdruženi přes ostatní partnerská města.

Dne 9. srpna 2017 přijal Petr Kubiček (ANO 2011) složením slibu člena Zastupitelstva města Říčany mandát zastupitele. Stalo se tak po rezignaci zastupitelky Alexandry Páral Trnkové ze stejného hnutí. Podle zákona se tak osmatřicetiletý podnikatel z Říčan, jako první náhradník na kandidátní listině hnutí, ujal mandátu.

Na stejném zastupitelstvu byla schválena změna na pozici druhé místostarostky. Hana Špačková (Klidné město) se stala z uvolněné neuvolněnou místostarostkou, od 1. září nastupuje na poloviční úvazek zpět jako učitelka na 2. ZŠ Bezručova.

Ve čtvrtek 5. října se do Říčan sjeli starostové středočeských obcí a pražských městských částí, aby podepsali Memorandum za dostavbu Pražského okruhu. Žádají o co nejrychlejší dostavbu jihovýchodní části okruhu mezi dálnicí D1 a Štěrboholskou spojkou a především pak ukončení další diskuse ke změnám trasy v této oblasti. Starostové napříč politickým spektrem upozorňují na škody, které nedokončení výstavby přináší obyvatelům.

V pátek 20. října a v sobotu 21. října se konaly volby do poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Ve volbách zvítězilo hnutí ANO 2011, které získalo 29,64 % hlasů a 78 mandátů. Na druhém místě skončila ODS, jež získala 11,32 % a 25 poslanců. Následovaná byla na třetím místě Českou pirátskou stranou s 10,79 % a na čtvrtém místě SPD s 10,64 %. Obě tyto strany získaly shodně 22 mandátů. V poslanecké sněmovně ještě zasednou zástupci KSČM, ČSSD, KDU-ČSL, TOP 09 a Starostů a nezávislých. Volební účast činila 60,84 % z celkového počtu 8 374 501 registrovaných voličů.

Volební účast v Říčanech byla velmi vysoká. Volit do 15 volebních místností dorazilo 7 967 obyvatel, což je přes 71 % voličů. Nejvíce hlasů i v Říčanech, stejně jako v celé republice, získalo hnutí ANO 2011, celkem 1 707 hlasů. Na druhém místě se umístila s 1 393 hlasy ODS následovaná „Piráty“ s 1 332 hlasy. Velice dobře, oproti celorepublikovému výsledku, si v Říčanech vedla TOP 09 s 875 hlasy. O pouhých padesát pět hlasů méně měl pátý STAN, za který ve Středočeském kraji kandidoval místostarosta Zdeněk Hraba. Ten sice v Říčanech získal třetí největší počet preferenčních hlasů (259), ale celkový výsledek strany mu poslanecký mandát nevynesl.

Česká populace stárne, i v našem městě přibývá seniorů. Věk dožití se nejen prodlužuje, ale také zkvalitňuje. Lidé ve vyšším věku mají své specifické potřeby a přání a ne vždy je šance je vyslyšet. Ve městě proto na jaře vznikla Rada starších, poradní orgán seniorů. Měla by, vedle informování seniorů ze strany městského úřadu, zejména reprezentovat názory, přání i kritiku z řad říčanských obyvatel nad 65 let. Smyslem existence Rady má být zlepšování spokojenosti všech seniorů, kteří v Říčanech žijí (bez ohledu na trvalé bydliště). První jednání se uskutečnilo 27. dubna a dále by měla setkání probíhat co dva měsíce. Diskutovanými tématy se stal například plánovaný

projekt „senior taxi“, autobusová doprava ve městě, finanční spoluúčast města na sportovních a kulturních aktivitách. Po letních prázdninách se říčanští senioři zúčastnili školení pro používání mobilní aplikace „Říčany v mobilu“. Konalo se v pondělí 11. září odpoledne v jídelně DPS na Komenského náměstí.

Obyvatelé Říčan mají možnost projevit své občanské postoje a zformulovat názory na dění ve městě například na stránkách městského věstníku Říčanský kurýr. K diskusi zde slouží rubrika Názory. Diskusní fórum funguje také na webových stránkách města. K nejčastějším tématům za rok 2017 patřily: automobilový provoz ve městě, parkování, stav vozovek, festival Starák, pohyb psů ve městě (náhubky, exkrementy), developerské projekty a s nimi související posílení infrastruktury, tajemník městského úřadu, cyklisté ve městě (chodníky, cyklostezky), řešení dopravní situace v Mozartově ulici (uzávěra, jednosměrný provoz).

Čtenáři Kurýru i diskusního fóra na webu zaznamenali názorovou „přestřelku“ i mezi samotnými zastupiteli Klidného města, které vede radnici.

Z podzimních příspěvků lze vyzorovat, že se z dřív jednotného názorového proudu oddělují místostarosta Zdeněk Hraba, radní Michal Mrázek a zastupitel Petr Bartoš.

Opoziční strana ve městě, ODS, vydává věstník Buldog. Na jeho stránkách najdeme kritiku řady kroků radnice v poslední době: liknavosti města v přístupu k rozšíření kapacity čistírny odpadních vod, výstavby nových budov ve městě či změny územního plánu. Časopis obsahuje rubriku „Takhle ano, takhle ne“ – v ní si přečteme i kladné reakce na spravování města. V prosincovém čísle byl kladně hodnocen např. monitoring dopravy – získání relevantních dat o dopravním zatížení vybraných míst v Říčanech.

Církev

Nejaktivnějšími místními církvemi zůstávají **Církev bratrská** a **Římskokatolická církev**.

Církvě bratrské se podařilo 19.–21. ledna oslovit širší veřejnost Legoprojektem, stavěním legového městečka. Protože sbor nenašel vhodné prostory za přijatelnou cenu v Říčanech, konala se akce ve velkém sále klubu U Boudů v Kolovratech. V prostorách klubu probíhají i pravidelné nedělní bohoslužby CB. Petr Strnad z říčanského sboru shrnul úspěšnou třídní akci těmito slovy: *„Stavělo se na ploše 3 x 8 metrů. Po tři odpoledne se zapojilo přes šedesát kluků i holek většinou mezi 6–12 lety. A jak to tak bývá, i rodiče občas nevydrželi jen koukat a pomáhali nebo sami stavěli. Ke stavění jsme měli desetitisíce volných kostek všemožného tvaru a kolem 210 setů s návody, které jsme všechny sestavili. Na konci bylo ve městě vše, co tam patří, a mnoho originálních modelů navíc.“* Lego dostala Církev bratrská darem v roce

2010 z Německa. Od té doby se sada dále rozrůstá a putuje po České republice mezi jednotlivými sbory této církve, které si ji mohou půjčit a uspořádat ve svém městě stavění. Nejedná se tedy o žádnou propagační akci, vše je zajišťováno dobrovolnický a pro děti zcela zdarma. To, co se snaží Církev bratrská prostřednictvím stavění „propagovat“ a zprostředkovat, je radost ze společné práce a hry, vzájemná pomoc a také vědomí toho, že dobré dílo nevznikne samo a z ničeho. Je potřeba tvůrce a plán, myšlenka nebo návod, aby vzešlo víc, než jen nahodile poskládané kostičky.

Na Bílou sobotu 15. dubna organizovala Církev bratrská na Masarykově náměstí Čtení Bible, součást 9. ročníku Celonárodního čtení Bible. Kolemjdoucí mohli naslouchat a také se aktivně zapojit od 8 do 13 hodin.

Sérii kuličkových turnajů pořádala Církev bratrská v parku Por. Koreše v Olivově ulici na jaře o nedělích 9. dubna, 21. května a 11. června a na podzim opět vždy v neděli 10. září, 24. září, 8. října a 22. října. Výsledky se započítávaly do národního žebříčku Českého kuličkového svazu.

Fotbalový kroužek pro děti od 8 do 14 let organizovala v Říčanech v první polovině tohoto roku mezinárodní křesťanská organizace Ambassadors, v páteční odpoledne probíhal v tělocvičně Gymnázia Říčany na Komenského náměstí, vedl jej kazatel Církve bratrské, Karel Fáber. Tento kazatel také po prázdninách vedl bohoslužbu k zahájení školního roku „Opravný termín“ – konala se v neděli 3. září od 9.30 hod. na Marvánku.

Kostel svatých Petra a Pavla na náměstí v Říčanech je dějištěm církevních obřadů, slavnostních koncertů i setkávání mezi lidmi. Na samý závěr vánoční doby, v neděli 8. ledna, se chrám rozezněl Českou mší vánoční „Hej mistře“

J. J. Ryby – dirigent Josef Zicha ji se zpěváky a muzikanty nastudoval už po čtyřicáté. Při té příležitosti obdržel od místostarostky Hany Špačkové spolu s kyticí Pamětní list města Říčany. Interpreti jsou z Řičan a širokého okolí od Prahy až po Benešov.

Církevní slavnosti několikrát během roku zasáhnou i do dění na náměstí. Tak se to stává např. na Bílou sobotu (letos 15. 4.), kdy se večer před vigilií Zmrtvýchvstání Páně rozhoří před kostelem oheň, probíhá obřad svěcení ohně, kněz od něj rozzíná paškál (velikou velikonoční svíci umístěnou pak v blízkosti oltáře) a poté i další svíce, se kterými věřící vstupují do kostela. O slavnosti Těla a Krve Páně (letos 15. června) jsou rozmístěny po náměstí čtyři oltáře, k nimž věřící spolu s kněžími o večerní bohoslužbě putují a modlí se. Průvody o Božím těle, jak se slavnosti lidově říká, měly v Říčanech tradici, která se vytratila po druhé světové válce. K té novodobé, započaté v roce 1997 za působení faráře Pavla Adama Debka, patří stejně jako v minulosti družičky – malé dívky s košíčky naplněnými okvětními lístky, které sypou při průvodu

z kostela na náměstí – a oltáře, ozdobené soškami Panny Marie a Ježíše a květinami, které právě v tom období kvetou.

V sobotu 13. května v pravé poledne se uskutečnila mše svatá u kaple sv. Jana Nepomuckého (jehož svátek připomíná katolické kalendárium 16. 5.) ve Voděrádkách. Mši sloužil říčanský farář P. Konstantin Petr Mikolajek O.Praem., sešli se zde lidé z Voděrádek, Říčan, Světic i dalších míst; místní občané připravili pravé poutní pohoštění.

V neděli 25. června se konala poutní mše svatá, kterou celebroidl P. Stanislav Góra, kanovník karlštejnské kapituly, prezident Arcidiecézní charity Praha. Ve čtvrtek 29. června, přímo v den, na který v církevním kalendáři připadá slavnost sv. Petra a Pavla, se v říčanském kostele konala Barokní pocta sv. Petru a Pavlu, pásmo slova a hudby z období baroka.

Česká katolická charita

Tříkrálová sbírka, která v Říčanech a okolí probíhala od 2. do 9. ledna, vynesla 67 196 Kč. Bylo to sice o několik stokorun méně než loni, ale v letošním mrazivém počasí, které koledníkům znesnadňovalo pochůzky, je to dobrý výsledek. Nejvíce financí se podařilo vybrat do kasičky jedné ze skupinek v Říčanech – 9 512 Kč. Celkem bylo zapečetěno osmnáct kasiček a koledníci chodili v ulicích Říčan, v Mukařově, Popovičkách, Chomutovicích a jinde. Peníze jsou určeny na humanitární projekty Arcidiecézní charity Praha i na akce Charity Říčany (např. na besídky pro seniory, dárky pro návštěvy nemocných), část výtěžku letos putuje na provoz hospice v Čerčanech.

Jarní humanitární sbírka se uskutečnila 16. května. Ředitelka Charity Říčany, Marie Junková, popisuje: *„Pocasí nám přálo, bylo příjemné teplo, a během odpoledne byla zaplněna více než polovina nákladního auta darovanými věcmi. Obdrželi jsme též finanční dary v celkové hodnotě 1 878 Kč, z toho jsme 800 Kč předali Diakonii Broumov jako příspěvek na dopravu.“* Auto totiž musí odvézt všechny darované věci na nádraží do Vršovic, kde jsou přeloženy do vagonu a poté se vlakem odvezou do Broumova. Zde se vše vytrídí a dále využívá pro humanitární účely.

Podzimní humanitární sbírka se letos nekonala – nebylo kam darované věci odvézt. Diakonie Broumov se v tomto období ocitla ve finančních problémech kvůli silnější koruně a vyšší minimální mzdě. Musela propustit víc než třetinu zaměstnanců a nestačila odvážet a třídít darované věci ze sbírek. Charita se snažila najít nějakou jinou organizaci, která by si sbírku odvezla, ale bohužel dostupné organizace v Praze oblečení ani další předměty na podzim nepřijímaly.

Místní infrastruktura

V květnu zastupitelstvo schválilo investiční záměr „Etapizace navýšení kapacity čistírny odpadních vod Říčany“, který předložilo oddělení technické správy města. Projektová dokumentace by měla být hotová do konce roku, rozšíření čističky se uskuteční v případě, že městu bude přiznána dotace z Evropské unie.

Od listopadu se v Říčanech uzavírají silnice druhých a třetích tříd pro tranzit nákladních aut nad 12 tun. Opatření je reakcí na ohlášený plánovaný zákaz vjezdu kamionů, který schválili pražští radní. Pro Říčany by to znamenalo úplný dopravní kolaps. Zákaz přímo nezahrnuje ulici Černokosteleckou, která je silnicí první třídy. Zákaz ale platí pro frekventovaný přivaděč k dálnici D1. Velitel městské policie v Říčanech Václav Řezáč vysvětlil, že pokutu nedostane automaticky každý řidič nákladáku: *„Za tranzit se dle vyhlášky kupříkladu nepovažují vozidla, která mají v místě nakládku, vykládku nebo havarijní opravu.“* V prvních týdnech po zavedení zákazu se policie na tranzit zaměřila. Pokuty se pohybovaly v řádech tisícikorun. Hlavní silnice v Říčanech mají vyspělé systémy dopravního monitoringu. Je zde několik zařízení úsekového měření rychlosti a nově instalované vysokorychlostní váhy. Vše dává čtyřadvacetihodinový přehled o pohybu vozidel na těchto úsecích. Dopravní značky, které zakazují tranzit nákladních aut nad 12 tun, jsou rozmístěny i v mnoha dalších obcích na Říčansku.

Říčanská radnice připravuje zásadní změnu územního plánu, která si klade za cíl regulovat výstavbu tak, aby se město nedostalo do vážných ekonomických problémů. Principem je tzv. etapizace, kdy se v některých rozvojových plochách budou moci stavět domy pro bydlení nebo skladová centra až v momentě, kdy bude vybudována nová škola, rozšířena čistírna odpadních vod nebo dokončen Pražský okruh. Změna č. 2 územního plánu Říčan rozděluje rozvojové plochy do etap podle tohoto klíče: 1. etapa (proluky, zahrady, rekonstrukce v zastavěném území), 2. etapa (menší rozvojové plochy), 3. etapa (velké a okrajové rozvojové plochy). Navržená etapizace se nevztahuje na dělení a scelování pozemků, udržovací práce, na přístavby, doprovodné stavby a jiné stavby (každá do 25 metrů čtverečních) a dále na stavby veřejné infrastruktury. Starosta města Vladimír Kořen vysvětlil v tiskové zprávě z prosince 2017, že nejde o regulaci výstavby bez důvodu: *„Nároky na zajištění veškerých služeb pro obyvatele jsou finančně nesmírně náročné. Pro příklad – jen stavba školy je otázkou přes čtvrt miliardy korun. Pokud rozvoj nepřibzdíme, půjde kvalita života všech obyvatel prudce dolů.“* Veřejná projednání Změny číslo 2 územního plánu se předpokládají v závislosti na výsledcích jednání s dotčenými orgány a případné úpravě návrhu od března 2018.

Město Říčany ve spolupráci se svozovou společností Marius Pedersen, a. s., od začátku října mění termíny svozů komunálního odpadu. Nově se bude komunální odpad z domácností svážet jednotně každou středu, první svoz připadá na 4. října. Bio odpad se odváží podle příslušného rozpisu v pondělí (36 svozů za rok); velkoobjemové kontejnery na plasty se vyvázejí v pondělí a ve čtvrtek, papír v úterý a pátek, sklo jednou za 21 dní ve čtvrtek, nápojové kartony jednou za čtrnáct dní lichý pátek.

Výstavba a údržba

V průběhu roku došlo k opravám chodníků po celém městě (ulice Petra Fastra, Sedláčkova, Riegrova, Haškova, Havlíčkova, Lázeňská, Pod Lihovarem).

Další nové chodníky vznikly. V ulici Říčanská směrem k Pacovu byly vybudovány nové autobusové zastávky včetně veřejného osvětlení.

Výraznou úpravou prošla ulice Nerudova, práce zde se ovšem protáhly o několik měsíců (původně vybraná firma pracovala laxně, plynové potrubí bylo uloženo mělce, po nehodě s plynem musela být část ulice evakuována...), což zkomplikovalo život zdejším obyvatelům. Původně měla být rekonstrukce dokončena do začátku školního roku, hotová byla ovšem až na konci roku 2017. Proběhla také rekonstrukce komunikace Labská mezi křižovatkami s ulicemi Voděradská a Otavská. V místě, kde se nachází MŠ Zahrádka, vznikly nové chodníky včetně pruhů zeleně.

Velká změna se odehrála v centru města: v druhé půlce roku došlo k rozšíření chodníku v ulici 17. listopadu (a zúžení jízdních pruhů) kolem budovy někdejšího mýta a KC Labuť. Povrch chodníku je sestaven z několika druhů materiálu, jeho součástí je i asfaltový pruh. Přítomnost asfaltového pruhu bez upřesňujícího dopravního značení vzbudil u části obyvatel emoce: namítají, že ani na takovém chodníku nemohou jezdit cyklisté a koloběžkáři, což se děje. Vadí jim také zastavování vozů se zásobováním pro obchody v tomto místě. Námitky se objevují v diskusním fóru města na internetu i v prosincovém čísle věstníku opozice, časopisu Buldog, který vydává místní sdružení ODS.

Jedna z nejdelších ulic ve městě, Olivova, která spojuje Masarykovo náměstí se základní školou, sídlištěm a stejnojmennou dětskou léčebnou, je od léta opět celá průjezdná. Komunikace byla v úseku od ulice Jasmínová po železniční trať rozšířena na 6,5 metru; chodci oceňují nový chodník a osvětlení. Přiléhající pozemky byly zatravněny a k osazení jsou přichystány nové keře a stromy. Cílem rekonstrukce bylo také oddělit dešťovou vodu od jednotné kanalizace a tím odlehčit čističce odpadních vod. Práce v tomto úseku trvaly od září 2016 do července 2017. Rekonstrukce Olivovy ulice probíhala na etapy. Radnice začala havarijní stav úzké a rozbité vozovky řešit hned od roku 2010 po postavení nové školy. Často zde docházelo k nebezpečným situacím jak pro pěší, tak pro motoristy. Část od ulice Verdunská po křižovatku

s Jamínovou a Šípkovou byla realizována v letech 2013 až 2015, stála 16,6 milionu korun, z čehož spoluúčast Fondu pro regionální rozvoj činila 8,6 milionu Kč. Nově dokončená část od Jasmínové po železniční trať je zcela hrazena z rozpočtu města a vyšla na 26,8 milionu korun.

V červnu byla vyhlášena architektonická soutěž na výstavbu nové školy na Komenského náměstí (v místě louky, kde na jaře a na podzim vystupuje cirkus). Zadavatel město Říčany získal 20 návrhů, k hodnocení návrhů se během září a října několikrát sešla odborná porota.

Soutěž byla anonymní, až po konečném verdiktu byla porotě odhalena jména autorů vítězného návrhu, jsou to Martin Rusina, Martin Frei, Markéta Poláčková a Johana Šohájková. Druhou cenu získali Barbora Kopřivová, Karel Scheib, Bořek Němec a Richard Zecpal. Na třetím místě se umístili Ondřej Císlar, Vojtěch Ružbatský, Filip Rašek a Josef Choc. Rada města Říčany odsouhlasila výběr návrhů 31. října. Po uzavření výsledků bude následovat jednací řízení bez uveřejnění, ve kterém bude vybrán budoucí zhotovitel projektové dokumentace. Do něho budou vyzváni všichni ocenění účastníci. Rozhodnuto bude začátkem roku 2018, poté budou následovat měsíce projektování a projednávání projektu školy s účastníky řízení a dotčenými orgány. Cílem soutěže bylo zodpovědně vybrat nejkvalitnější návrh školy a současně stavby, která dokomponuje nynější podobu Komenského náměstí.

V místě bývalého kina na Komenského náměstí má vyrůst nové Komunitní centrum pomáhající potřebným ve městě a podporující spolkovou činnost. V prosinci 2017 je hotová projektová dokumentace, vydané stavební povolení a město podalo žádost o dotaci z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) a z Operačního programu životního prostředí (OPŽP).

Doprava a spoje

Dne 19. ledna se v zasedací síni Městského úřadu konalo druhé kolo veřejného projednání na téma parkování. První kolo se za hojně účasti veřejnosti konalo v říjnu 2016 v sále KC Labuť. Vedení radnice tehdy nezískalo podporu obyvatel pro zavedení systému parkovacích zón. Studie vypracovaná společností City Parking Group, s.r.o., měla nabídnout řešení hlavně pro říčanské rezidenty. Přepracovaný návrh, který zohledňuje připomínky občanů, společnost předložila začátkem roku 2017. Zaměřila se na podrobnější rozpracování organizace dopravy opatřením jednosměrných ulic, které se shledalo s kladnou odezvou občanů. Dalším opatřením budou „zóny TEMPO 30“. Radnice se chce nadále soustředit na legalizaci stávajících parkovacích ploch a vytváření nových parkovacích míst. První nové parkoviště v centru města je k dispozici na místě bývalé vietnamské tržnice v Olivově ulici, další vzniklo na

Komenského náměstí. Tato lokalita patří k velmi zatíženým a ulevit by jí mělo i navrhované zjednosměrnění přilehlých ulic.

Situace s parkováním se zhoršuje v exponovaných časech i v lokalitě ulice Škroupova, kde po otevření nového zimního stadionu parkují návštěvníci často velmi bezohledně a porušují zákaz zastavení. Přitom parkoviště za halou zůstávalo v prvních týdnech roku 2017 poloprázdné. Někdy řidiče splete červené světlo u závory, to je však zelené pouze po odběru lístku při zvednutí závory. Parkovné je symbolických 15 Kč za první tři hodiny, každá další započatá hodina stojí 10 Kč. K dispozici je zde 64 parkovacích míst pro osobní vozy a dva autobusy. Označena jsou i 4 místa pro invalidy. Vedení města intenzivně pracuje na rozšíření nabídky a legalizaci parkovacích míst i v okolí nádraží.

U tří říčanských základních škol jsou od září umístěny klece na kola, koloběžky, skateboardy a další bezmotorové dopravní prostředky. Úschovny u 1. ZŠ na Masarykově náměstí, 2. ZŠ Bezručova a 3. ZŠ U Říčanského lesa mají pomoci podpořit cyklodopravu ve městě a ulevit ranním dopravním zácpám na říčanských silnicích. Na tento projekt přispěla Česká spořitelna darem 50 000 Kč.

Koncem října byl učiněn významný krok k realizaci cyklostezky „Do Prahy na kole“ z Mnichovic do Kolovrat – byla podána žádost o finanční prostředky z Evropského fondu pro regionální rozvoj, z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). Tuto podporu již několik let město vyjednává s Prahou a Středočeským krajem. Smíšená stezka pro cyklisty a pěší dlouhá 14,3 km povede z Kolovrat podél Říčanského potoka k Mlýnskému rybníku, městem pak k zimnímu stadionu, odtud podél skautské klubovny a rybníků do Světic. Pokračovat bude přes Všestary, Strančice až do Mnichovic. O tom, zda dotace bude přiznána, se rozhodne v první půlce roku 2018.

Jedním z výsledků jednání výboru pro dopravu Středočeského kraje je, že do systému Pražské integrované dopravy se od prosince připojují další regiony z jižní a jihovýchodní části Středočeského kraje. Na jednu jízdenku se do Prahy svezou cestující z Benešovska, Kolínska a Kutnohorska. Mezeru mezi půlnocí a čtvrtou hodinou ráno o víkendu vyplní nové vlakové spoje. Noční vlaky ze všech měst do Prahy pojedou ve 2.20 hod., ve 2.30 hod. se zase rozjedou do středočeských měst. V Říčanech to znamená odjezd vlaku na Prahu v sobotu a v neděli v 1.49 hod., na Benešov ve 3.00 hod.

Životní prostředí

Základní organizace Českého svazu ochránců přírody (ZO ČSOP) Ekocentrum Říčany působí v Říčanech od roku 2003. Jejím posláním je ochrana přírody a krajiny, stejně jako zkvalitnění podmínek života v obci a regionu. Prosazuje uplatňování zásad udržitelného rozvoje s důrazem na environmentální výchovu a osvětu.

Naproti budově říčanského muzea v Rýdlově ulici vznikl v roce 2016 Dvorek. Nachází se zde ukázkový komunitní chov slepic a králíků. Děti, které nemají možnost kontaktu s hospodářskými zvířaty, se zde mohou učit, jak se ke zvířatům chovat tak, aby byla nejen užitečná, ale také spokojená. Součástí Dvorku je historická mini expozice, která představuje klasické hospodářství z počátku 20. století. Přístřešek se šindelovou střechou kryje zemědělský vůz z roku 1929. Dvorek se stal dějištěm kroužků a také akcí Muzea Říčany pořádaných ve spolupráci s Ekocentrem. V pondělí 25. září se zde slavnostně otevřela Říčanská Semínkovna, doprovodný program k výstavě Jak semena putují. Zájemci se dozvěděli o konceptu výměny semen zeleniny, jak postupovat při zakládání květnaté louky, jak o louku pečovat.

Město Říčany myslí na hluk z budoucího Pražského okruhu a začíná s výsadbou pásů izolační zeleně. Byla slavnostně zahájena v říjnu – první dub z rozsáhlé výsadby stromů a keřů, které v budoucnu sníží negativní dopad automobilové dopravy, byl vysazen dne 16. října. Ruku k dílu přiložil starosta města Vladimír Kořen a Jan Javůrek, jednatel společnosti Zoeller Systems, s. r. o. Finančně na projekt přispěje Evropský fond pro regionální rozvoj.

Školství

Dne 1. ledna 2017 vešly v platnost změny školského zákona č. 561/2004 ve znění pozdějších předpisů. Novela zákona nově zavádí povinné předškolní vzdělávání dětí jeden rok před zahájením povinné školní docházky. Zákonný zástupce je povinen zapsat do mateřské školy pětileté dítě, které tento věk dovrší do 31. srpna 2017. Zápis do mateřských škol nově probíhá v prvních 14 dnech měsíce května, letos je to termín středa 3. května od 9 do 17 hodin.

Novela zavádí do praxe spádovost mateřských škol. Zastupitelstvo města Říčany v prosinci 2016 schválilo na základě dobré praxe z minulého období pro každou MŠ zřizovanou městem Říčany jako spádovou oblast celé katastrální území města Říčany. V našem městě si tedy rodič bude moci i nadále vybrat mateřskou školu podle své volby, nebude mu určena jen jediná spádová škola podle místa trvalého bydliště. Město garantuje přijetí všech dětí k povinné předškolní docházce, tedy pětiletých a dále čtyřletých, které mají trvalé bydliště v Říčanech. Rodiče přihlašují své děti prostřednictvím elektronického

zápisu. Den otevřených dveří proběhl ve všech školkách v sobotu 8. dubna mezi 8.30 a 11.30 hod.

Mateřské školy zřizované městem Říčany: MŠ Čtyřlístek, Domažlická 1656 (detašované pracoviště Kolovratská 1704); MŠ Srdíčko, E. Beneše 204; MŠ U Slunečních hodin, Štefánikova 1616; MŠ Zahrádka, Labská 2577

Novela školského zákona změnila i některé okolnosti týkající se přijímání dětí k povinné školní docházce. K základnímu vzdělávání je přijímáno dítě, které dosáhne věku šesti let do 31. srpna 2017, pokud mu není povolen odklad školní docházky. Termín zápisu je zákonem nově stanoven na měsíc duben. V Říčanech se jedná o termín v pátek 21. dubna od 9 do 17 hodin (ZŠ Nerudova 8–14 hodin), rodiče potřebné údaje o dítěti zapisují předem do elektronického systému. Při přijímání dětí k povinné školní docházce ředitel postupuje podle předem stanovených kritérií. Hlavním z nich je, že přednost mají děti s trvalým bydlištěm ve spádové oblasti školy. (Říčany i v tomto roce přijímají do škol jen děti s trvalým bydlištěm na území města. Rodiče z okolních obcí, jimž nevyhovuje jejich spádová škola, řeší tuto situaci přihlášením dítěte k trvalému pobytu zde u příbuzných nebo přátel. Fakticky tak do Říčan stále dojíždí nezanedbatelné procento dětí odjinud a školy jsou maximálně naplněné.).

Základní školy zřizované městem Říčany: 1. základní škola Masarykovo náměstí Říčany, Masarykovo náměstí 71; 2. základní škola Bezručova Říčany, Bezručova 94; 3. základní škola U Říčanského lesa Říčany, Školní 2400/4; 4. základní škola Nerudova Říčany, Nerudova 481

Dny otevřených dveří proběhly ve 2. základní škole v únoru, v 1. a 3. základní škole v dubnu, ve 4. základní škole kdykoli po domluvě. Některé školy nabízejí třídy se specifickým zaměřením – v „Bezručovce“ je to třída hudební a bilingvní (část výuky je v angličtině), 1. ZŠ na Masarykově náměstí otevírá 6. třídu s rozšířenou výukou matematiky.

Ve čtvrtek 20. dubna v ranních hodinách zavítali do Říčan hosté z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Hlavním tématem výjezdu po středních Čechách bylo řešení dostatečné kapacity škol v prstenci kolem Prahy a prohlídka nově budovaných tříd, na které obce získaly dotace z ministerstva. Od poslední návštěvy ministryně Kateřiny Valachové před rokem město vytipovalo nejvhodnější lokalitu pro postavení nové školy na Komenského náměstí. Zorganizovalo veřejné setkání a vyhlásilo veřejnou zakázku na projektanta. Zadávací řízení však bylo zrušeno vzhledem k tomu, že vybraný uchazeč neposkytl zadavateli součinnost při podpisu smlouvy. Podobu školy určí architektonická soutěž (v kronice viz pasáž Výstavba a údržba). Součástí následné projektové dokumentace bude i řešení dopravy v dané lokalitě. Setkání byli přítomni starosta města Vladimír Kořen, místostarostka pro oblast

školství Hana Špačková, místostarosta Zdeněk Hraba, radní Michal Mrázek, Vladimír Polánský a David Michalička, vedoucí odborů investic Evžen Heyrovský a školství Petr Dušek, architektka města Alice Štěpánková, ředitel 1. ZŠ Pavel Bednář, manažerka MAP Linda Kůstková.

Práci s mládeží, ale i její osvětě a informovanosti se věnuje řada organizací a spolků v Říčanech. Jsou to například členové Hasičského záchranného sboru Středočeského kraje, stanice Říčany, i Sboru dobrovolných hasičů Říčany. Programů s hasiči se účastní mateřské a základní školy, o prázdninách se konala akce pro klienty Olivovy dětské léčebny. Ve čtvrtek 20. července 2017 se na travnaté ploše před hlavní budovou v areálu léčebny uskutečnila ukázka požární techniky a technických prostředků, účastnilo se jí přibližně 50 dětí různých věkových skupin. Roman Hejzlar, velitel říčanské stanice, na webu Hasičského záchranného sboru Středočeského kraje popsal, že hasiči připravili čtyři stanoviště. Děti při názorných ukázkách viděly, jakou hasiči při zásazích používají osobní výstroj a výzbroj, včetně protichemických obleků a dýchací techniky. Hasiči také přítomným ukázali hydraulické vyprošťovací zařízení používané při vyprošťování osob z havarovaných vozidel, umístěné v rychlém zásahovém automobilu. Součástí preventivně výchovné akce byl i simulovaný hasební zásah, kdy si děti i dospělí vyzkoušeli použití vodního útočného proudu a dostřík na cíl. Roman Hejzlar dále uvedl, že největším lákadlem byl nafukovací stan, který představoval pokoj v bytové jednotce naplněný zplodinami hoření: *„Pomocí vyvíječe kouře (mlha tvořená odpařováním kapaliny) byl celý stan zakouřen a představoval situaci při požáru v uzavřeném prostoru. Do stanu mohli všichni nahlédnout a podle vlastního uvážení jej i projít. Na závěr se mohli do stanu podívat pomocí termokamery, která hasičům slouží především k snadnému a rychlému vyhledání skrytých ohnisek požáru, k vyhledávání osob při požárech a k lepší orientaci v zakouřených prostorech. Cílem této ukázky bylo navodit stav, jak bychom se sami zachovali v situaci, kdyby k požáru došlo u nás doma, ve škole nebo v zaměstnání.“* Na závěr akce hasiči prošli areálem léčebny, aby případně odhalili rizika v případě požáru.

Kultura

Bohatou nabídku programů v největších místních kulturních střediscích (Kulturní centrum Labuť, Centrum Na Fialce) doplňuje nabídka Husovy knihovny, Základní umělecké školy Říčany, Galerie Kotelna, Muzea Říčany, Olivovy dětské léčebny, ale i zdejších škol nebo kaváren.

O zájmu místních o kulturní dění svědčí vyprodané koncerty i filmová představení. Velkého zájmu diváků se např. dočkaly březnové projekce filmu Masaryk o českém politikovi Janu Masarykovi s Karlem Rodenem v hlavní roli. Snímek, který režíroval Julius Ševčík, posbíral 12 Českých lvů (ocenění České filmové a televizní akademie).

Kulturní centrum Labuť nabízí v každé sezoně koncertní cyklus pro příznivce klasické hudby, Kruh přátel hudby, s účinkujícími zvučných jmen. Sezona 2017/2018 začala ve čtvrtek 18. října vystoupením Virtuosi di Praga s dirigentem Oldřichem Vlčkem. Následoval galakonzert sopranistky Evy Urbanové s Moravským klavírním triem (8. listopadu) a vánoční koncert souboru Adamus ensemble s hobojistkou Michaelou Hrabánkovou (20. prosince).

V knihovně v budově staré radnice na Masarykově náměstí proběhla v první půlce roku dvě setkání. V rámci cyklu „Knihovna po zavíračce“ se ve čtvrtek 23. února uskutečnila beseda s tématem cestování po Gruzii s Pavlem Bednářem, Lenkou Prchalovou a Jaroslavem Sokolem. Kromě poslechu poutavého vyprávění a shlédnutí fotografií měli návštěvníci možnost ochutnat i tradiční gruzijské placky „čačapuri“. Ve čtvrtek 23. března přivítal ředitel knihovny Vladimír Levický na autorském čtení Terezu Boučkovou, autorku mnoha úspěšných románů, filmových scénářů a divadelních her. V nich se do značné míry odráží její život, nevšední a rozhodně ne lehký v dobách před listopadem 1989 i po něm. Autorka představila svůj nový román Život je nádherný. Knihovna byla zcela zaplněna a Tereza Boučková nezklamala očekávání svých věrných čtenářů i dalších účastníků. Ukázky z nové knihy přečetla velmi přesvědčivě a profesionálně (však se původně chtěla stát herečkou), odpovídala na řadu dotazů z publika, byla příjemně spontánní a otevřená.

Se začátkem července začala plánovaná rekonstrukce havarijního stavu střechy staré radnice s úmyslem vytvořit v podkroví malý koncertní sál především pro účely místní ZUŠ s možností pořádat zde také výstavy. Špatným stavem střechy byly ohroženy i fondy knihovny. Kvůli rekonstrukci bylo padesát tisíc knih vystěhováno a uloženo v náhradních prostorách (čtenáři si mohli vypůjčit neomezené množství titulů, aby stěhování ulehčili) a knihovna byla uzavřena.

Rekonstrukce měla trvat do konce října, ovšem při stavebních pracích (po odstranění sníženého stropu nad jednotlivými místnostmi knihovny) byly nalezeny nástropní malby z druhé poloviny 19. století a secesní pás šablonového dekoru na nosných stěnách původně rozlehlé místnosti v prvním patře radnice. Po zvážení celé situace, konzultacích s odborníky a po svolání mimořádného zastupitelstva ve středu 27. září, kde byla odhlasována záchrana maleb, se rozběhly restaurátorské práce.

Zásadním podnětem pro další postup (zastupitelé nejprve na zasedání dne 13. září záchranu maleb v plném rozsahu zamítli a zvolili méně nákladný postup se zachováním části historické malby) bylo nalezení vhodného prostoru pro přemístění městské knihovny. Přihlédnuto bylo i k dalšímu odbornému názoru na význam maleb od profesora Jana Royta z Univerzity Karlovy. Bylo přijato usnesení o zachování a restaurování nalezené stropní malby v plném rozsahu. Restaurovaný prostor bude určen pro reprezentační účely a jako koncertní sál.

Zrušeny budou příčky a sál bude obnoven v původní velikosti a výšce. V druhé části bývalé knihovny vznikne i výstavní prostor. Podkroví bude zčásti sloužit jako administrativní prostor pro potřeby úřadu. Jak uvedla v listopadu tisková zpráva města Říčany, městská knihovna bude přestěhována do nových prostor po dokončení nezbytných formálních záležitostí. Do rekonstruovaného sálu ve staré radnici by se měli Řičanští podívat už na podzim 2018 v rámci oslav 100. výročí vzniku republiky.

V době úplného uzavření oddělení pro dospělé se stala útočištěm říčanských čtenářů (zvláště rodin s dětmi) dětská knihovna na Komenského náměstí. Nabídla i rozšířenou půjčovnou dobu.

Oddělení pro děti provozuje oblíbený dětský čtenářský klub a nabízí rozmanité programy pro školy, velký zájem bývá o Noc s Andersenem v knihovně. Letos se uskutečnila na téma Čtyřlístek, a to ve dnech 31. března a 1. dubna.

Od listopadu mají Říčany nového knižního průvodce po centru, přiléhajících ulicích i výletních místech ve městě. Publikaci Neobyčejní občané aneb Postavy z říčanských ulic a domů vydalo Muzeum Říčany, jejím autorem je místní pamětník, bytový architekt a někdejší místostarosta Dalibor Hofta (1924–2016) – syn Jindřicha Hofty, který vedl město před druhou světovou válkou a krátce po ní. Texty obsažené v knížce mohli obyvatelé Řičan číst ve zdejším věstníku od roku 2004. Dalibor Hofta v několika sériích článků popisoval život v Říčanech v době svého dětství a mládí i v dalších obdobích, věnoval se podobě města a neobyčejným lidem, kteří se v něm pohybovali.

Nevšední memoáry doprovázejí dobové fotografie města a jeho obyvatel, ale i plány významných říčanských domů nebo reklamy místních živnostníků z prvních desetiletí 20. století. Některé kapitoly ilustrují také snímky trojrozměrných předmětů ze sbírkového fondu Muzea Říčany. Desítky snímků pro tuto publikaci získalo muzeum z rodinných archivů nebo osobních sbírek, čtenáři tak v publikaci najdou dosud nezveřejněné fotografie.

Dalibor Hofta dokázal zachytit atmosféru starých Řičan, které přirozeně už téměř zmizely. Říčany si pamatoval ještě s poklidnou náladou, kterou vyhledávali návštěvníci z hlavního města – ať už do města zavítali na neděli, nebo zde trávili prázdniny na letním bytě. Jako syn významného místního podnikatele a starosty města se potkával s řadou zdejších osobností, coby vnímavý pozorovatel sledoval čilý obchodní ruch a aktivitu organizací a spolků. Příběhy, které čtenáři vypráví, vdechují život lidem i stavbám. V jeho vzpomínkách tak například ožívá sláva říčanského nádraží nebo shořelého sokolského biografu. Historik Muzea Říčany Martin Hůrka uvádí: *„Díky vzpomínkám Dalibora Hofty jsme dostali jednu z posledních šancí, jak se prostřednictvím přímého účastníka – navíc účastníka po celý život velmi aktivního a zvědavého – uceleně podívat na každodennost starého světa předválečných a válečných Řičan.“* Deset kapitol je uspořádáno a propojeno se současností tak, aby dnešní obyvatel města i jeho návštěvník mohl vzít publikaci do ruky a zažil s ní inspirativní procházku.

Křest knihy se uskutečnil ve čtvrtek 14. prosince v prostorách muzea za účasti autorovy dcery Slunny Pospíšilové. O knize promluvili ředitel muzea Jakub Halaš a její editorka Renata Skalošová, následovala přednáška historika Martina Hůrky o přeměně původně venkovského městečka Říčany v moderní město. Publikace se u říčanských obyvatel dočkala vlídného přijetí: celý náklad byl rozebrán už během listopadu, dotisk knihy se prodal do konce roku a od půlky ledna 2018 bude k dispozici druhý dotisk.

Říčanský komorní orchestr letos oslavil 65 let svého působení, jeho umělecký vedoucí Petr Anděl pak oslavil 60. narozeniny. Rok bohatý na koncertování vyvrcholil tradičním vánočním koncertem 12. prosince v KC Labuť. Spolu s ŘKO vystoupil smíšený pěvecký sbor GAUDIUM PRAHA. V programu koncertu zazněla dvě rozsáhlejší díla pro sbor a orchestr – „Gloria in D“ Antonia Vivaldiho a „Oratorio de Noël op.12“ od Camille Saint-Saënsa. Skladby obsahují kromě sólových partů pro hlasy také sóla pro hoboj, trubku, harfu, continuo, varhany. Tradiční mši Hej, mistře J. J. Ryby odehrál orchestr v sokolovně ve Strančicích ve středu 20. prosince. Členové ŘKO pak působí i v různých volných hudebních seskupeních uvádějících Rybovu mši.

Tělovýchova a sport

Zdá se, že pro Říčany neplatí žalostný stav, na který poukazují média, totiž že dnešní děti málo sportují a jsou méně fyzicky zdatné než děti v předchozích generacích. V našem městě je velké sportovní vyžití, působí zde desítky sportovních oddílů a klubů a město podporuje výstavbu nových hřišť a dalších sportovišť.

Během února mohli lidé hlasovat ve čtvrtém ročníku ankety Sportovec Říčan. V kategorii dospělých bylo 7 nominací, v kategorii mládež 14 nominací a týmů se přihlásilo deset. Slavnostní vyhlášení a předání cen vítězům v jednotlivých kategoriích proběhlo v rámci reprezentačního plesu města 25. února.

Výsledky ankety Sportovec Říčan 2016:

Kategorie dospělí: 1. místo – triatlonistka Jitka Rudolfová, mistryně ČR v olympijském triatlonu; 2. místo – cyklista Jonáš Vojtěch, účastník mistrovství ČR a SR v silniční cyklistice; 3. místo – triatlista Vlastislav Kabeláč Čiháček, mistr ČR na horském kole, a atlet Michal Šmahel, mistr ČR v krosu

Kategorie mládež: 1. místo – orientační běžkyně Anna Formánková, mistryně Evropy neslyšících na klasické trati; 2. místo – ragbista Martin Cimprich, mistr ČR v kategorii U18; 3. místo – triatlonistka Karolína Bedrníková, mistryně ČR v duatlonu, triatlonu i zimním triatlonu

Kategorie týmy: 1. místo – dívčí formace Queen, taneční škola Twist, akrobatický rokenrol, 2. vicemistryně ME dívčích formací v kategorii junior;

2. místo – hráči ragby U12, RC Mountfield Říčany, mistři ČR po osmé v řadě;
3. místo – dívčí formace Madonna, taneční škola Twist, akrobatický rokenrol, vicemistryně světa v kategorii dívčí formace junior

Od 1. do 31. května se v Říčanech soutěžilo v rámci projektu „Do práce na kole“ – organizuje sdružení Auto*Mat, zapojily se další tři desítky měst. Hodnotí se pravidelnost týmů a výkonnost jednotlivců. Smyslem akce je ale především motivace jednotlivců i kolektivů pro pravidelnou bezmotorovou dopravu do práce a do škol. Akce si klade za cíl zapojit aktivně zaměstnavatele a města k vytvoření lepších podmínek pro ty, kteří využívají alternativní dopravu. Celkem tři týmy z Říčan dosáhly stoprocentní pravidelnosti, kdy všichni členové nevynechali ani jednu cestu do práce, ani z práce. Jednalo se o tyto týmy: Městská policie Říčany, Sovičky z Bezručky a tým Faultiere (Lenochodi) z IT společnosti AEB GmbH.

Mezi jednotlivci najel nejvíc kilometrů při květnových cestách do zaměstnání Pavel Herda, totiž 1271 km. Celkem se zúčastnilo 70 místních, mnoho dalších Říčaňáků soutěžilo za pražské firemní týmy.

Na jaře vznikl nový plot u fotbalového hřiště v dolní části města. Vlnitý plech nahradilo oplocení, které opticky propojuje sportovní areál s okolím. Rekonstrukcí prošla i fasáda tribuny.

V průběhu roku došlo k realizaci několika sportovišť a hracích ploch pro děti. U výroby knedlíků v Bezručově ulici je k dispozici hřiště s trampolínami, od začátku léta si mohou děti hrát na velké lodi na hřišti u Mlýnského rybníka, nově dokončené hřiště je v ulici Čapkova, lanový park dělá dětem radost při cestě lesem u Jurečku (naproti tenisovým kurtům). Od podzimu funguje nafukovací sportovní hala v Pacově. V ulici Wolkerova je pro veřejnost otevřeno nové multifunkční hřiště.

Od léta vzniká za ZŠ U Říčanského lesa víceúčelový sportovní areál. Areál bude využívat nejen škola, ale hlavně široká veřejnost včetně sportovních klubů a organizací. Na rozloze 1,5 hektaru bude postupně vybudováno fotbalové hřiště s umělou trávou, atletický ovál včetně sektoru pro skoky a hody, venkovní tribuna, pumptrack pro jízdu na kole, skatepark, víceúčelové hřiště, dětské hřiště, workout fitness, parkour a lezecká stěna. Vzniknou zde i nová parkovací místa. Investice přijde radnici na necelých 46 milionů. Pokud bude úspěšná žádost o dotaci z programu MŠMT ČR, mohla by uhradit až 20 milionů. Sportovní areál by měl být hotov do konce školního roku 2017/18.

Události v České republice a ve světě, kultura a sport

Leden

Dne 1. ledna se odehrál první teroristický útok roku: 75 minut po půlnoci střílel muž v klubu Reina v Istanbulu, zemřelo 39 lidí. K činu se přihlásil Islámský stát. Vrah Abdulgadir Mašaripov z Uzbekistánu byl dopaden po více než dvou týdnech.

Pod názvem Bohéma začala 15. ledna vysílat Česká televize šestidílnou sérii, která sleduje osudy našich slavných herců a režisérů od Mnichova do roku 1968.

Premiérka Theresa Mayová 17. ledna oznámila, že Velká Británie chce úplný odchod z Evropské unie i z volného trhu.

Donald Trump se stal 45. americkým prezidentem. Inauguraci 20. ledna ve Washingtonu vidělo 900 000 lidí.

Rychlobruslařka Martina Sáblíková se 29. ledna stala pojedenaácté královnou Světového poháru na dlouhých tratích.

Únor

Dne 6. února si Velká Británie připomněla 65 let vlády královny Alžběty II. Devadesátiletá panovnice jako první britský monarcha dosáhla takzvaného safírového jubilea.

Dne 9. února u nás začal platit zákon o střetu zájmů, známý jako lex Babiš.

Biatlonistka Gabriela Koukalová získala 10. února na mistrovství světa v Hochfilzenu první zlato v individuálním závodě, vyhrála sprint na 7,5 km. V dalších dnech brala i stříbro a bronz.

Oběma komorami parlamentu prošel protikuřácký zákon – od konce května se v českých restauracích nesmí kouřit. Prezident Miloš Zeman jej definitivně stvrdil 14. února.

Andrej Babiš neměl 26. února při volbě předsedy ANO vyzyvatele a získal 195 hlasů z 210. Zároveň oznámil, čím chce oslovit voliče při volbách: nižší odvody ze sociálního a zdravotního pojištění, nižší DPH, žádné nové daně pro velké firmy.

Oscara pro nejlepší film získalo drama Moonlight, k tomu má ještě dvě trofeje. Nejprve však byla 26. února omylem vyhlášena filmem roku muzikálová romance La La Land.

Březen

Po hotelech a restauracích začaly 1. března vydávat elektronické účtenky maloobchody i velkoobchody.

Prezident Miloš Zeman 9. března oznámil, že bude příští rok ve volbách usilovat o obhájení svého mandátu.

Dne 28. března do souboje o prezidenta republiky vstoupil Jiří Drahoš, bývalý předseda Akademie věd ČR.

Divadelní ceny Thálie za rok 2016 získali 25. března herci Milan Kňážko a Hana Tomáš Briešťanská. Ocenění za celoživotní mistrovství obdržela Alena Vránová.

Dne 30. března ukončil kariéru Patrik Eliáš, po Jaromíru Jágrovi druhý nejproduktivnější Čech v NHL. Poslední zápas odehrál 9. dubna 2016, pak už se dvojnásobný vítěz Stanley Cupu na led k zápasu kvůli zranění nedostal.

Duben

Hlavní cenu v soutěži Magnesia Litera získal 4. dubna román Jezero od Bianky Bellové. O dva týdny později dostala stejná kniha Cenu Evropské unie za literaturu.

V Turecku změnili politický systém. V referendu 16. dubna rozhodla těsná většina o posílení pravomoci prezidenta a změně politického systému z parlamentního na prezidentský.

Dne 26. dubna obhájil Petr Dvořák pozici generálního ředitele České televize, rada ho zvolila na dalších šest let. Zájem o funkci mělo dvanáct lidí.

Antiekologickou cenu Ropák roku 2016 dostal 28. dubna ministr dopravy Dan Ťok; mimo jiné za to, že jeho resort znovu zablokoval zařazení lokality Louky u Přelouče do evropské soustavy chráněných území NATURA 2000.

Květen

Premiér Bohuslav Sobotka 2. května oznámil, že podá demisi vlády kvůli nejasnostem kolem podnikání a majetkových poměrů vicepremiéra Andreje Babiše. Návrh poté stáhl, neboť prezident Miloš Zeman vykládal ústavu tak, že by měl odejít jen premiér. Sobotka místo toho podal návrh na odvolání Babiše.

Prezidentské volby ve Francii ovládl 7. května Emmanuel Macron. V druhém kole porazil Marie Le Penovou při zisku 66,1 procenta hlasů. Úřadu se ujal 14. května.

Prezident Miloš Zeman 11. května potvrdil, že dá milost odsouzenému vrahovi Jiřímu Kajínkovi. Podepsal ji 21. května. (Jiří Kajínek byl v roce 1998 odsouzen za dvojnásobnou nájemnou vraždu a jeden pokus vraždy k doživotnímu trestu odnětí svobody. Z vězení se mu podařilo několikrát uprchnout, podle jeho případu vznikl film Kajínek a probíhala veřejná diskuse, zda byl odsouzen právem.)

Dne 12. května se český prezident sešel v Pekingu s čínským prezidentem Si Ťin-pchingem, poté jednal i s ruským prezidentem Vladimírem Putinem.

Tenistka Petra Kvitová 26. května v Paříži oznámila, že se vrací na kurty po zranění ruky, pořezané v prosinci při přepadení.

Červen

ČSSD zareagovala 15. června na drtivě klesající preference. Premiér Bohuslav Sobotka opustil funkci předsedy a přenechal ji ministru vnitra Milanu Chovancovi. Volebním lídrem se místo Sobotky stal ministr zahraničí Lubomír Zaorálek.

Britská královna Alžběta II. přijala na krátkou audienci prezidenta Miloše Zemana. V Buckinghamském paláci ji 16. června navštívil i s manželkou Ivanou a dcerou Kateřinou.

Ministryně školství Kateřina Valachová 21. června rezignovala v souvislosti s aférou zneužívání sportovních dotací. Nahradil ji náměstek Stanislav Štech.

Vratislav Kulhánek, bývalý šéf automobilky Škoda Auto a předseda hokejového svazu, ohlásil 29. června kandidaturu na prezidenta. Je kandidátem obnovené Občanské demokratické aliance.

Na 52. ročníku Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech, který začal 30. června, se promítalo 170 snímků, hlavní cenu získal český film Křížáček režiséra Václava Kadrnky.

Červenec

Nezaměstnanost v Česku se dostala na nejnižší hodnotu od června 1998. Podle zprávy Úřadu práce ČR ze dne 12. července činila v červnu čtyři procenta, uchazečů o práci bylo tedy 297 439.

Koalice KDU-ČSL a hnutí Starostové a nezávislí (STAN) se 25. července rozpadla. STAN se rozhodl pro samostatnou cestu, lídrem se stal Jan Farský.

Srpen

Oštěpařka Barbora Špotáková získala 8. srpna na mistrovství světa v Londýně druhý titul šampionky, v mužském závodě téhož sportovního odvětví byl 12. srpna Jakub Vadlejch stříbrný a Petr Frydrych bronzový. Vadlejch a Špotáková rovněž 24. srpna ovládli celkově Diamantovou ligu.

Policie poslala 10. srpna do Sněmovny žádost o vydání Andreje Babiše a Jaroslava Faltýnka, týkala se dotací na areál Čapí hnízdo.

Do kin vstoupil 17. srpna film Po strništi bos, který natočil Jan Svěrák a napsal k němu i scénář podle stejnojmenné knihy vzpomínek Zdeňka Svěráka.

Dne 21. srpna vláda rozhodla, že minimální mzda v Česku se od ledna zvýší o 1 200 Kč na 12 200 Kč, tedy o jedenáct procent.

Září

Sněmovna vydala 6. září poslance Andreje Babiše a Jaroslava Faltýnka k trestnímu stíhání v kauze možného dotačního podvodu s farmou Čapí hnízdo.

Společnost Apple oslavila 12. září desetileté výročí od uvedení prvního iPhone velkolepě. Představila nový iPhone X, ukázala i novou verzi hodinek Apple Watch a vylepšenou verzi televize Apple TV.

Kapela Kryštof oslavila čtvrtstoletí 16. září koncertem na Strahově, dorazilo na 40 tisíc lidí. Podobná návštěva přišla i na druhý koncert o den později.

Říjen

Dne 2. října stávkovali pomalou jízdou pražští taxikáři proti alternativním službám typu Uber.

Dne 18. října pak zavřelo ordinace asi sedm tisíc praktických lékařů – tímto postupem chtějí dosáhnout zvýšení platů.

Nobelovu cenu za mír získala 6. října Mezinárodní kampaň za zrušení jaderných zbraní.

Velkou pardubickou steeplechase ovládl 8. října kůň No Time To Lose s žokejem Janem Kratochvílem. Rekordní desátý triumf v roli trenéra tak zažil Josef Váňa, jemuž hnědák patří.

Policie začala 9. října stíhat Andreje Babiše, předsedu hnutí ANO, a místopředsedu Jaroslava Faltýnka v souvislosti s dotací na stavbu Čapího hnízda.

Prezident Miloš Zeman v projevu před Radou Evropy označil 10. října ruskou anexi Krymu za hotovou záležitost. Ukrajině poradil, aby se dohodla s Moskvou na kompenzaci.

Jasným vítězem sněmovních voleb se 21. října stalo hnutí ANO Andreje Babiše. (Podrobnější výsledky viz pasáž Politický a veřejný život města.)

O státním svátku 28. října propůjčil prezident Miloš Zeman Řád bílého lva trojici českých a československých vojáků. Posmrtně vyznamenal legionáře a velitele Pražského povstání armádního generála Karla Kutlvašra, který byl vězněn za komunistického režimu. In memoriam byl oceněn i další československý legionář a někdejší náčelník hlavního štábu armádní generál Ludvík Krejčí. Ocenění převzala jeho dcera. Řád bílého lva Zeman propůjčil rovněž armádnímu generálovi Karlu Pezlovi, prvnímu náčelníkovi generálního štábu české armády.

Druhým nejvyšším státním vyznamenáním, Řádem Tomáše Garrigua Masaryka, vyznamenal prezident tři osobnosti. In memoriam řád udělil slovinskému architektovi Josipu Plečnikovi, který se mimo jiné podílel na současné podobě Pražského hradu. Posmrtně řád dostal také Charles Crane, americký diplomat a podporovatel slovanské kultury. Řádem TGM byl přímo na Hradě vyznamenán Petr Beck, který přežil věznění v koncentračním táboře Osvětim a zapojil se do bojů proti nacistickému Německu. Miloš Zeman udělil také čtyři medaile Za hrdinství. Posmrtně ocenil policistu Václava Haaseho, který loni v prosinci s kolegou zasahoval proti agresivnímu mladíkovi poblíž jihočeského městyse Olešník. Ačkoliv agresor policisty zranil dřevěnou násadou a skrytým nožem, dokázali jej zneškodnit a zavolat posily. Haase na následky zranění zemřel v nemocnici. Medaili převzal jeho otec. Za záchranu lidského života a značného majetku byl stejnou medailí vyznamenán hasič Jan Odermatt. Podlehl letos v únoru zraněním, která utrpěl při rozsáhlém požáru lakovny ve Zvoli u Prahy. Hasiči jej tehdy likvidovali 36 hodin. Medailí Za zásluhy se pak Zeman rozhodl ocenit řadu známých jmen.

Listopad

Cena másla, která se pohybovala až kolem šedesáti korun, po několika měsících v prvních listopadových dnech klesla zhruba o patnáct až dvacet korun.

Zpěvačka Marta Kubišová se rozloučila s koncertováním na vystoupení v rodných Českých Budějovicích. A to 1. listopadu v den svých 75. narozenin.

Na poslední chvíli se 5. listopadu mezi prezidentské kandidáty přidal expremiér Mirek Topolánek.

Policie zaslala 21. listopadu do Sněmovny novou žádost o vydání poslanců ANO Andreje Babiše a Jaroslava Faltýnka. Protože ve volbách znovu získali mandáty, bylo jejich stíhání přerušeno.

Předsedou Sněmovny byl 22. listopadu zvolen Radek Vondráček (ANO), místopředsedy Vojtěch Píkal (Piráti), Tomio Okamura (SPD), Vojtěch Filip (KSČM) a Jan Hamáček (ČSSD). Po doplňující volbě se k nim přidal Petr Fiala (ODS).

Prosinec

Dne 2. prosince se u Trojského zámku v Praze zřítily pěší lávka do Vltavy. Zranili se čtyři lidé.

Vláda Bohuslava Sobotky po čtyřech letech skončila. Prezident Miloš Zeman přijal 5. prosince její demisi, den poté jmenoval nového premiéra Andreje Babiše a o týden později i jeho vládu.

Americký prezident Donald Trump 6. prosince uznal Jeruzalém za hlavní město Izraele. USA se tak staly první zemí světa, která tento krok učinila. Otázka Jeruzaléma je přitom jedním z hlavních sporů izraelsko-palestinského konfliktu.

Ústavní soud zrušil 15. prosince část zákona o elektronické evidenci tržeb. Třetí a čtvrtá vlna, do níž se mají napřesrok zapojit například řemeslníci nebo právníci, se zpozdí. Evidenci nebudou podléhat platby kartou u e-shopů. Na účtenkách se také nebudou moci uvádět rodná čísla podnikatelů.

Tomáš Rosický, sedmatřicetiletý fotbalista Sparty a bývalý reprezentant, oznámil 20. prosince ukončení kariéry.

Sportovkyní roku se 21. prosince stala biatlonistka Gabriela Koukalová. Její zásluhou se stal biatlon oblíbeným sportem českých fanoušků.

(vybráno z nejdůležitějších událostí roku, jak je seřadil Magazín Dnes + TV, týdenní barevná příloha MF Dnes č. 52, ročník XXII.)

Odešli v roce 2017

Josef Augusta (24. 11. 1946–16. 2. 2017)

Vyhlášený hokejový útočník a medailista z mistrovství světa i olympijských her byl klíčovou trenérskou postavou přelomu tisíciletí. Coby hráči mu reprezentační zlato uniklo, vše si ale vynahradil v roli kouče. Na zlatém hattricku z MS v letech 1999–2001 se dvakrát podílel jako hlavní trenér, jednou coby asistent. V roce 2008 byl uveden do Síně slávy českého hokeje.

Miloslav Vlk (17. 5. 1932–18. 3. 2017)

Vedle duchovní služby zasvětil jako kardinál a primas český život boji za narovnání majetkových křivd, jichž se na církvi dopustili komunisté. Vystudovaný archivář za komunismu vykonával kněžské povolání tajně. Coby jediný Čech se účastnil římského konkláve, jež zvolilo papežem Benedikta XVI. Václav Havel mu propůjčil Řád TGM.

Jiří Bělohlávek (24. 2. 1946–31. 5. 2017)

Jeden z mezinárodně nejproslulejších českých dirigentů. Šest let stál v čele londýnského BBC Symphony Orchestra, dirigoval i v newyorské Metropolitní opeře či Berlínské filharmoniky. V Česku je jeho jméno spojeno zejména s Pražkou komorní filharmonií, kterou v roce 1994 založil, a s Českou filharmonií, jejímž šéfdirigentem byl až do své smrti.

Olbram Zoubek (21. 4. 1926–15. 6. 2017)

Umělec, který své nezvyklé křestní jméno získal díky novele o pražském biskupovi z rodu Olbramů, patřil k nejvýznamnějším českým sochařům. V roce 1969 se mu podařilo sejmut posmrtnou masku Jana Palacha, později se proslavil řadou památníků a sousoší, v nichž se projevil jeho zcela osobitý styl a jimž často dominovaly figury vzdorující osudu.

Jaroslav Klemeš (31. 1. 1922–7. 8. 2017)

Veterán druhé světové války byl účastníkem operace Platinum, výsadku do okupovaného protektorátu v únoru 1945. Posílal zprávy do Anglie a se svou vysílačkou se zapojil i do Pražského povstání. Jeho skupina byla velmi úspěšná, za války neztratila jediného muže. Za vlády komunistů čelil perzekucím. V roce 2016 se mu dostalo uznání v podobě Řádu bílého lva.

Petr Šabach (23. 8. 1951–16. 9. 2017)

Debutoval v roce 1986 sbírkou povídek Jak potopit Austrálii, jeho poslední vydanou knihou je trojice příběhů A nakonec Vánoce z roku 2015. Příběhy, které vyprávěl v patnácti knihách, se staly inspirací řady oblíbených filmů. Nejúspěšnějším jsou Pelíšky (1999), jejichž scénář je částečně inspirován povídkou Voda se šťávou z Šabachovy druhé knihy Hovno hoří.

Jan Tříska (4. 11. 1936–25. 9. 2017)

Patřil k nejtalentovanějším hercům své generace. V mládí se věnoval především divadlu, v šedesátých letech byl idolem mladých, jeho Romeo bojoval proti celému světu a společnosti. Po sovětské okupaci mu soudruzi spočítali „kamarádšofty“ s Václavem Havlem, a tak v roce 1977 volil exil. Po návratu po roce 1990 jej proslavila role učitele Igora Hnízda ve filmu Zdeňka a Jana Svěrákových *Obecná škola*.

Květa Fialová (1. 9. 1929–26. 9. 2017)

Představovala herecký typ v československém poválečném filmu nevídaný – femme fatale, ženu vamp, záhadnou a chladnou zkázonosnou krásku, ale také představitelku aristokratek. Nezapomenutelná Tornádo Lou ve filmu *Limonádový Joe*, noblesní kněžna v televizním filmu *Babička* režiséra Antonína Moskalyka i herečka komických rolí, v nichž léta zářila také na jevišti Městských divadel pražských.

Zuzana Růžičková (14. 1. 1927–27. 9. 2017)

První dáma cembala měla neobyčejně pohnutý život. V době druhé světové války prošla koncentračními tábory Bergen-Belsen a Osvětim, v terezínském ghettu ji klavírista Gideon Klein učil harmonii. Posléze světově proslula zejména jako interpretka díla Johanna Sebastiana Bacha, jehož kompletní dílo pro cembalo také nahrála.

Jana Novotná (2. 10. 1968–19. 11. 2017)

Jedna z největších tenistek české historie zůstane v paměti díky triumfu ve Wimbledonu 1998 i slzám na rameni vévodkyně z Kentu po finálové prohře o pět let dříve. V žebříčku dvouhry dosáhla druhého místa na světě, ve čtyřhře byla jedničkou. Kromě grandslamových titulů a vítězství na Turnaji mistryň získala také tři olympijské medaile.

(podle přehledu, který vyšel v magazínu *Pátek*, týdenní příloze *Lidových novin*, č. 49 z 8. prosince 2017)

Fotografie přiložené ke kronice pocházejí především z archivu městského fotografa Rudolfa Flachse, dále z archivu Muzea Říčany, Církve bratrské v Říčanech a Aleny Černické-Šatopletové.